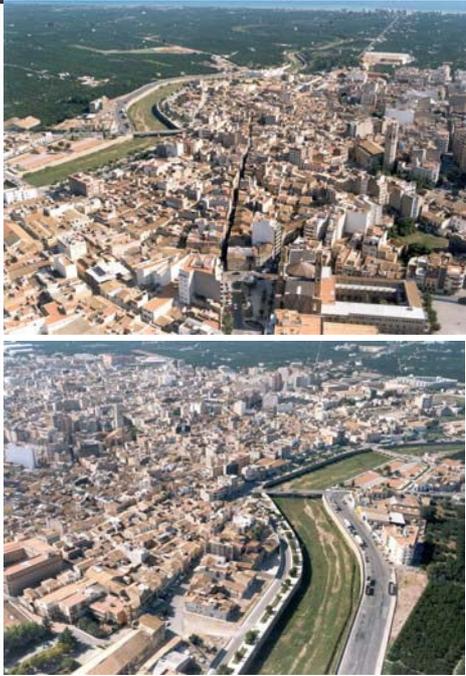

FICHA Nº 1	TIPO DE RECURSO ELEMENTOS CATALOGADOS Listado de inmuebles BIC'S e incoados	CARÁCTER DE LA PROTECCIÓN PATRIMONIO CULTURAL VALENCIANO
------------	---	--

IDENTIFICACIÓN DEL INMUEBLE	FOTOGRAFÍAS
CÓDIGO: 2.06.032-009	
DENOMINACIÓN: CASCO URBANO	
OTRA DENOMINACIÓN:	
MUNICIPIO: BURRIANA	
COMARCA: LA PLANA BAIXA	
PROVINCIA:	
LOCALIZACIÓN: CASTELLÓN	
ÉPOCA:	
USO PRIMITIVO:	
USO ACTUAL:	
ESTILO:	
TIPOLOGÍA: EDIFICIOS MILITARES- CIUDADES AMURALLADAS	
ANOTACIÓN: NO TIENE	
ESTADO: INCOADO	
CATEGORÍA: CONJUNTO HISTÓRICO	
GRADO DE PROTECCIÓN:	

DESCRIPCIÓN

En la comarca de la Plana Baixa se encuentra este municipio que ya desde el siglo IX aparece como núcleo urbano. Los orígenes son una ciudad árabe rodeada por un recinto amurallado semicircular reforzado por algunas torres cuadradas. El trazado se iniciaba frente al río Seco. Tenía tres entradas, una orientada hacia el río (Portal de Tortosa), otra hacia el oeste (Portal de Onda), y hacia el sudoeste (Portal de Valencia). Este trazado de calles estrechas y tortuosas todavía hoy se intuye en las calles San Pedro, San Juan, D. Vicente Torres y Carlos I. Lo mismo ocurre con los callejones sin salida que han dado lugar a las actuales placeta del Tremedal y placeta de Pujol entre otras. Fue conquistada en 1233, obteniendo la carta puebla el 1 de noviembre del mismo año. La ciudad no sufrió cambios. Es a finales de la Edad Media cuando se van configurando los arrabales extramuros como el raval del Mar. A finales del siglo XVII la estructura de la ciudad se va cambiando. Se había derribado el Portal de Valencia, y todo el recorrido de la muralla, habiéndose rellenado con tierra el antiguo foso. Los arrabales se configuraban como los motores del desarrollo urbano, y en las zonas rurales existía un gran número de población en alquerías y caseríos.

En el siglo XVIII, entre 1750 y 1780, se realizaron una serie de mejoras en las infraestructuras urbanas, como la pavimentación y el alumbrado público. La morfología urbana medieval solo se conservó en el núcleo del la villa, mientras que los barrios nuevos se van configurando con un trazado regular de bloques cuadrangulares y calles rectas. Como ejemplos el Raval d'Onda y el de Valencia. En 1843 hay cuatro distritos en el municipio: la Vila, y los arrabales de Valencia, Onda y el Mar. A principios del siglo XX se ensancharon numerosas calles y se configuraron algunas plazas y zonas despejadas. La arquitectura tradicional se caracteriza por edificios con planta baja en la que se encuentra una gran puerta, un largo pasillo que daba paso al corral, algunas tenían establo y porquera. En el interior a la izquierda de la entrada se encontraba el cuarto que ocupaba una cuarta parte del edificio, enfrentando se encontraba la cocina. En la primera planta se situaban las habitaciones. La tercera planta servía de almacén para cosechas. La cubierta a dos aguas con troncos y teja árabe. Destacan en la población los siguientes inmuebles: restos de la muralla medieval, la Iglesia Parroquial del Salvador, Exconvento de la Merced, Iglesia Hospitalaria de San Blas, Templo de San José (PP. Carmelitas descalzos), y diversas casas señoriales de finales del siglo XIX y principios del siglo XX.

INTERÉS VISUAL	MEDIO	
HITOS	SI	BAJO
PUNTOS DE OBSERVACIÓN	CERCANO	CASCO URBANO
VALOR PAISAJÍSTICO	3	

FICHA Nº 2	TIPO DE RECURSO ELEMENTOS CATALOGADOS Listado de inmuebles BIC'S e incoados	CARÁCTER DE LA PROTECCIÓN PATRIMONIO CULTURAL VALENCIANO
------------	---	--

IDENTIFICACIÓN DEL INMUEBLE	FOTOGRAFÍAS
CÓDIGO: 12.06.032-008	
DENOMINACIÓN: EXCONVENTO DE LA MERCED	
OTRA DENOMINACIÓN: Centro Cultural La Mercé	
MUNICIPIO: BURRIANA	
COMARCA: LA PLANA BAIXA	
PROVINCIA: CASTELLÓN	
LOCALIZACIÓN: PLAZA MAESTRO SELMA	
ÉPOCA: S. XIX	
USO PRIMITIVO: CONVENTUAL	
USO ACTUAL: RELIGIOSO - CULTURAL	
ESTILO: NEOCLASICISTA	
TIPOLOGÍA: EDIFICIOS RELIGIOSOS - CONVENTOS	
ANOTACIÓN: R-I-51-0005025	
ESTADO: DECLARACIÓN SINGULAR	
CATEGORÍA: MONUMENTO	
GRADO DE PROTECCIÓN:	

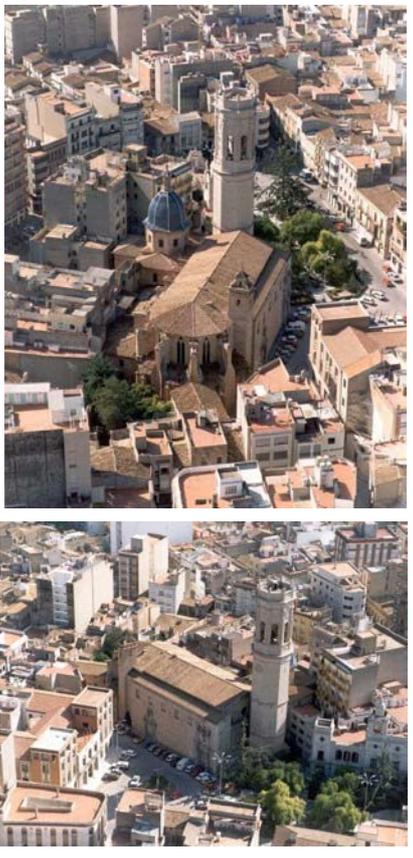
DESCRIPCIÓN

En 1594 el Ayuntamiento cedía a la Orden de la Merced la Ermita de San Mateo, así los mercedarios construyeron dependencias anejas. En el siglo XVIII (1736) se decidió la creación del Colegio de Misioneros, por lo que se derribó la ermita para construir una nueva iglesia que se comenzó en 1738. Es en 1803 cuando se lleva a cabo el proyecto definitivo realizado por el arquitecto académico Francisco Ferrer, de este modo entre los años 1805 y 1808 se construye la nueva iglesia y el convento. El convento es desalojado en 1812 durante la Guerra de Independencia siendo ocupada la iglesia como caballerizas, mientras que las dependencias conventuales sirvieron como acuartelamiento a las tropas francesas del Mariscal Conde Suchet. Tras el regreso de los seminaristas unos años más tarde con los decretos de desamortización de 1836 se desaloja definitivamente pasando el convento a tener diferentes usos. En los años 90 se intervino el convento para darle un uso cultural. Para ello el edificio tuvo un recalificación en la que se unificaron fachadas; se recuperó la galería superior del claustro; y se procedió a una ordenación de los espacios interiores, con la adecuación de los mismos para las nuevas

necesidades. Por lo que el aspecto actual es moderno a pesar de que ha mantenido la estructura que presentaba el convento. La iglesia, que sigue manteniendo su uso religioso, es de planta rectangular en la que se inscribe una cruz latina. Destacan la nave central y el crucero por ser de mayor anchura y altura que las laterales. El presbiterio es rectangular con dos dependencias a los lados comunicadas entre sí, a través de un pasillo a modo de deambulatorio tras el altar. La nave central, con sus tres tramos, y los brazos del crucero están cubiertos con bóveda de cañón y lunetos semicirculares. El crucero está cubierto con una cúpula vaída que apoya directamente sobre las pechinas, las capillas laterales también se cubren con bóvedas vaídas. La iglesia tiene dos accesos, uno directamente a la calle, y otro interior que daba paso al convento. La portada exterior es adintelada de cantería con molduras neoclásicas. En el penúltimo tramo de la iglesia se eleva el campanario de planta cuadrangular, rematado por un chapitel de pizarra.

INTERÉS VISUAL	4	
HITOS	2	MEDIO
PUNTOS DE OBSERVACIÓN	CRECANO	CASCO URBANO
VALOR PAISAJÍSTICO	5	

FICHA Nº 3	TIPO DE RECURSO ELEMENTOS CATALOGADOS Listado de inmuebles BIC'S e incoados	CARÁCTER DE LA PROTECCIÓN PATRIMONIO CULTURAL VALENCIANO
------------	--	---

IDENTIFICACIÓN DEL INMUEBLE	FOTOGRAFÍAS
CÓDIGO: 12.06.032-007	
DENOMINACIÓN: IGLESIA PARROQUIAL EL SALVADOR	
OTRA DENOMINACIÓN:	
MUNICIPIO: BURRIANA	
COMARCA: LA PLANA BAIXA	
PROVINCIA: CASTELLÓN	
LOCALIZACIÓN: PLAZA DE LA IGLESIA	
ÉPOCA: S.XIII; S.XIV; S.XVII; S.XVIII CAPILLA DE LA COMUNIÓN	
USO PRIMITIVO: RELIGIOSO	
USO ACTUAL: RELIGIOSO	
ESTILO: GÓTICO	
TIPOLOGÍA: EDIFICIOS RELIGIOSOS - IGLESIAS	
ANOTACIÓN: R-I-51-0003808	
ESTADO: DECLARACIÓN SINGULAR	
CATEGORÍA: MONUMENTO	
GRADO DE PROTECCIÓN:	

DESCRIPCIÓN

La Iglesia Parroquial del Salvador se encuentra en el casco urbano, en el lado sudeste, dentro de la zona amurallada que existió cuando se levantó esta iglesia tras la reconquista cristiana. El templo parroquial fue iniciado a las ordenes de Jaime I por arquitectos catalanes. Se comenzó a construir a finales del siglo XIII y principios del XIV. En el siglo XVII tuvo una intervención barroca que modificó la imagen de la iglesia; en el siglo XVIII se levantó la capilla de la Comunión. Ya en el siglo XIX se amplió la nave con dos tramos. En el siglo XX, tras la Guerra Civil se devolvió el aspecto original gótico a la cabecera de la iglesia. Se trata de una iglesia de una sola nave con capillas entre contrafuertes. La cabecera poligonal tiene siete lados con cinco capillas absidiales en la parte central, mientras que las dos de los extremos son cuadradas, una albergaba la sacristía del siglo XIII, y la otra es la torre medieval. Las cinco capillas son también poligonales, todas ellas con ventanales góticos, es decir, apuntados y con vidrieras; la central tiene tres ventanas por simbología religiosa (La Trinidad). Cada una tiene un refuerzo exterior de dos contrafuertes. La cabecera esta cubierta por una bóveda de crucería cuya plementería es de ladrillo. La iglesia actual tiene seis tramos de los que cuatro son los originales, mientras que los dos más cercanos a los pies son el resultado de la prolongación del siglo XIX para unir la iglesia con la capilla de la Comunión (siglo XVIII), y con el campanario (siglo XIV). El campanario era exento, de planta cuadrangular en el primer cuerpo, pasa a ser octogonal a partir del segundo cuerpo. La nave y las capillas laterales conservan el revestimiento barroco, mientras que la cabecera es de estilo gótico

debido a una reedificación llevada a cabo en el siglo XX. La cubierta original de la nave es de bóveda de crucería sencilla, enmascarada hoy por el revestimiento dando la apariencia de bóveda de cañón con lunetos. Al exterior tiene dos portadas barrocas del siglo XVII, que vinieron a sustituir a las dos góticas. Ambas recaen a la plaza. La portada más cercana a la cabecera data de 1695-1696, es de un solo cuerpo de orden toscano con pilastras y retropilastras, la línea de cornisa se altera para albergar el escudo de la ciudad rompiendo el entablamento. Sobre éste hay una hornacina avenerada flanqueada por volutas y pirámides. La otra, más cercana a los pies, fue realizada en 1697. Tiene tres cuerpos decrecientes en orden ascendente. El cuerpo inferior con el acceso flanqueado por columnas con el fuste decorado con estrías y motivos figurativos sobre un podio. El cuerpo superior con una hornacina enmarcada por columnas y pilastras; mientras que el tercer cuerpo a modo de remate tiene un óculo oval sobre el que se dispone una línea de cornisa cóncava-convexa, muy del gusto barroco. Cabe destacar que en la primera capilla de la cabecera en el lado del evangelio (el de la izquierda) bajo un arco solio, según cuenta la tradición, hay una urna sepulcral de piedra en la que yace un hijo abortivo de Violante de Hungría y de Jaime I. En el siglo XVIII se realizó la capilla de la Comunión. De planta de cruz griega inscrita en un cuadrado, está cubierta por una cúpula con linterna sobre un tambor octogonal. En 1938 la iglesia y la torre campanario fueron dinamitados, cayendo las bóvedas y la cubierta de la nave. Una vez finalizada la guerra civil se procedió a su reconstrucción. Desde entonces se han ido realizando diferentes intervenciones.

INTERÉS VISUAL		4
HITOS	SI	ALTO
PUNTOS DE OBSERVACIÓN	SI	CASCO URBANO Y PERIFERIA
VALOR PAISAJÍSTICO		5

FICHA Nº 4	TIPO DE RECURSO ELEMENTOS CATALOGADOS Listado de inmuebles BIC'S e incoados	CARÁCTER DE LA PROTECCIÓN PATRIMONIO CULTURAL VALENCIANO
------------	---	---

IDENTIFICACIÓN DEL INMUEBLE	FOTOGRAFÍAS
CÓDIGO: 12.06.032-011	
DENOMINACIÓN: TORRE DE CARABONA	
OTRA DENOMINACIÓN: ALQUERÍA DE CARABONA	
MUNICIPIO: BURRIANA	
COMARCA: LA PLANA BAIXA	
PROVINCIA: CASTELLÓN	
LOCALIZACIÓN: JUNTO AL CAMÍ DEL PALMERAL	
ÈPOCA: S.XIII, S.XVIII	
USO PRIMITIVO: DEFENSIVO	
USO ACTUAL: RELIGIOSO - CULTURAL	
ESTILO: ARQUITECTURA MEDIEVAL	
TIPOLOGÍA: EDIFICIOS MILITARES - EDIFICIOS AGRÍCOLAS O RESIDENCIALES FORTIFICADOS	
ANOTACIÓN: R-I-51-0010939	
ESTADO: DECLARACIÓN GENÉRICA	
CATEGORÍA: MONUMENTO	
GRADO DE PROTECCIÓN:	

DESCRIPCIÓN

Carabona, antes “Alberg”, fue el principal núcleo habitado del término de Burriana anterior a la Reconquista. Sus límites jurisdiccionales fueron: por oriente, “Daymuz”; por occidente, “Redocta”, por mediodía “L’Alcudia”; extendiéndose en faja desde el mar a la montaña. Dentro de este dilatado término propio hallábanse las pedanías de “Alcaramit”, “Alcaula”, “Binanufeil”, “Binalchateni”, “Alcosayba”, “Benixoula” y “Coria”, según consta en carta de donación hecha por el rey don Jaime I a los hermanos Leonardo y Juan de Ager el 3 de noviembre de 1219, esta donación no se hizo efectiva, pues en el asedio de Burriana (5 de junio de 1233), el propio rey donaba Carabona a la Orden Militar de S. Jorge de Alfama. Jaime II de Aragón concedía a dicha Orden en marzo de 1307, franqueza y exención sobre “Carabona” y “Benaquite”, y en julio de 1308 ordenaba al Baile General de Valencia o a su lugarteniente en Burriana, que no exigiese a la Orden el tercio diezmo de Carabona, “por haber hecho gracia de él a la referida Orden”. En 1403 el Rey don Martín de Aragón ordenaba al Lugarteniente del gobernador del Reino que “evitase a toda costa la intromisión jurídica de las autoridades de la villa de Burriana, en y sobre

el lugar de Carabona”, pues éstas querían juzgar a un sarraceno de esta puebla acusado de robo. Tras la unión de la Orden de San Jorge con la de Montesa, en enero de 1400, Carabona quedó bajo el Señorío de Montesa. Fue, pues, un poblado exento de todo arbitrio municipal, rigiéndose por fuero propio, como demuestran los precitados privilegios. En el siglo XVI la propiedad de Carabona fue compartida por don Martín de Viciana y don Sancho de Cardona. Roca Alcayde escribe: “Don Sancho de Cardona, Almirante de Aragón y Marqués de Guadalest, logró obtener de la Corte o Tribunal de la Gobernación una vaga o poco expresiva sentencia dictada en 21 de noviembre de 1533, mandando a don Martín de Viciana, Señor –o que se titulaba Señor de Carabona... que no hiciese actos algunos concernientes a dicho lugar, y que no tuviera ni pudiera ejecutar actos en aquel pueblo, si no los de mera señoría. El Marqués tenía señorío de derecho y don Martín de Viciana es señorío de utilidad, por compra del inmueble, según se ve en el “Libre del Redelme” del año 1590 existente en el Archivo municipal de la villa de Nules. Hubo litigio entre el Marqués y Viciana, consecutivo a la división del pleno dominio de la heredad o antiguo poblado de Carabona en señorío directo del uno y señorío útil del otro, con lo que ambos se creían con facultades anejas a tal clase de dominio. La finca rústica de Carabona fue vendida a don Martín, adquiriéndola por compra la villa de Nules, según escritura autorizada por el fedatario Francisco Juan Inglés. En el archivo histórico parroquial de Burriana encontramos un asiento correspondiente al año 1625, en el que al deslindar un olivar se dice estar ubicado en el “Brasal de Carabona”, o simplemente en el “Braç de Carabona”, acequia que dio agua a esta populosa alquería árabe y que hoy riega sus tierras. En el listado vecinal de 1755 leemos: “La alquería de Carabona que está contigua con la de Palmer, camino en medio, era de doña Margarita Llorens, y la compró su padre don Bautista Llorens, de los Padres del Remedio de Valencia por 4.000 libras, 200 suelos de contado, y hoy es de la mayor de dicho Bautista Llorens y Baronesa de Andilla” Posteriormente perteneció a los herederos de doña María Garcés de Marcilla y hoy en día es propiedad del Ayuntamiento de Burriana. Al sudoeste de Burriana, junto al “Camí del Palmeral” y a unos 250 m del “Camí Vell de Valencia”, próximo al notable inmueble de “El Baró”, se levanta la torre de Carabona. La torre es de planta rectangular, de 10,95 m por 6,10 m; compuesta de planta baja y dos pisos, alcanzando una altura de 9,20 m y cubierta por una estructura lúnea que sustenta una cubierta a dos aguas, siguiendo la cumbrera la directriz de sus lados mayores, formando alero, y acabada con teja curva. Las plantas se encuentran unidas entre sí por una escalera de bóveda. La disposición de la planta, dividida por un muro situado a seis metros de la fachada permite apuntar la posibilidad de que la torre primitiva fuera de menor entidad de la que presenta en la actualidad, pero la disposición de los sillares en los extremos del edificio actual indican que esa suposición sólo sería posible en el caso de una importante destrucción de la torre primitiva. En cualquier caso la diferencia de cota de los forjados de la primera planta, manifiesta una distinción cronológica sustancial y una posible diferenciación en cuanto a la concepción inicial del edificio actual. La construcción del edificio inicial, cabe situarla en el siglo XIII, cuando se produce la primera donación. A esta fecha pertenecería la puerta adovelada de la fachada, pero las aspilleras, el pilar de la planta superior y la cubierta nos remiten al siglo XVIII, cuando se construyeron las cuatro viviendas anejas y se procedió, seguramente, a la reconstrucción de la torre. La planta baja, en su configuración actual parece responder al tipo de vivienda rural que reúne el estar y la cocina en una estancia común, conectada con las cuadras, y reserva la planta superior para dormitorios. Antes de iniciar la subida de la escalera, se perciben los vestigios de una antigua chimenea. No se han encontrado restos de pavimento. La planta primera presenta una clara diferenciación de niveles tanto a distinta cota como por su diferente sistema de sustentación. La habitación recayente a la fachada principal, presenta puerta balconera. Protegida por barandilla de madera. También dispone de tronera, si bien se encuentra en la actualidad cegada en su interior. La habitación posterior presenta una cota algo más elevada, y aloja tres troneras en sus muros. La subida a la planta superior se realiza mediante una escalera de implantación muy posterior a la existente en el primer tramo, con un apretado trazado que la hace, en parte, volar sobre el forjado que la sustenta. El edificio se sustenta mediante una estructura de muros portantes, formando dos cruçías. Sólo en la segunda planta cambia el sistema, y se sustituye el muro divisorio por un sólido pilar de ladrillo con llagas con junta matada superior. Contiguas a la torre se añadieron cuatro viviendas de arquitectura popular que pudieran ser de finales del siglo XVIII.

Un gran cercado de mampostería, con restos de otros edificios contiguos a la torre completan el lugar. El proyecto de consolidación, realizado por el arquitecto Francisco Taberner, supone la intervención sobre la cimentación, muros, forjados y cubierta. En todos ellos se respetará la configuración original quedando ocultos los refuerzos o atados correspondientes. El único elemento de nueva implantación que se proyecta es la escalera de acceso a la segunda planta que se diseña de madera. La determinación del acabado del muro ha sido objeto de especial consideración en el proyecto, llegándose a la conclusión de la conveniencia de evidenciar el material sustentante, dejando vista la piedra, sin realizar revoco alguno. De esta forma se consigue, con un leve teñido del mortero un tratamiento uniforme de todos los paramentos, y quedan perfectamente integrados los sillares de las esquinas, reforzándose el carácter rural y defensivo que históricamente ha ostentado la torre. (C.Pérez-Olagüe. Basada en el informe de Norberto Mesado y en el Proyecto de Francisco Taberner.

INTERÉS VISUAL	3	
HITOS	NO	
PUNTOS DE OBSERVACIÓN	SI	CERCANO VIAS DE ACCESO
VALOR PAISAJÍSTICO	3	

FICHA Nº 5	TIPO DE RECURSO ELEMENTOS CATALOGADOS Listado de inmuebles BIC'S e incoados	CARÁCTER DE LA PROTECCIÓN PATRIMONIO CULTURAL VALENCIANO
------------	--	---

IDENTIFICACIÓN DEL INMUEBLE	FOTOGRAFÍAS
CÓDIGO: 12.06.032-010	sin datos
DENOMINACIÓN: TORRE VIGÍA	
OTRA DENOMINACIÓN: TORRE CARABONA O TORRE CLOT	
MUNICIPIO: BURRIANA	
COMARCA: LA PLANA BAIXA	
PROVINCIA: CASTELLÓN	
LOCALIZACIÓN:	
ÉPOCA:	
USO PRIMITIVO:	
USO ACTUAL:	
ESTILO:	
TIPOLOGÍA: EDIFICIOS MILITARES - TORRES DEFENSIVAS	
ANOTACIÓN: NO INSCRITO	
ESTADO: DECLARACIÓN GENÉRICA	
CATEGORÍA: MONUMENTO	
GRADO DE PROTECCIÓN:	

DESCRIPCIÓN

Sin datos

INTERÉS VISUAL	
HITOS	
PUNTOS DE OBSERVACIÓN	
VALOR PAISAJÍSTICO	

FICHA Nº 6	TIPO DE RECURSO ELEMENTOS CATALOGADOS Listado de inmuebles BIC'S e incoados	CARÁCTER DE LA PROTECCIÓN PATRIMONIO CULTURAL VALENCIANO
------------	--	---

IDENTIFICACIÓN	FOTOGRAFÍAS
CÓDIGO: 12.06.032-013	sin datos
DENOMINACIÓN: YACIMIENTO FENICIO DE VINARRATGELL	
OTRA DENOMINACIÓN:	
MUNICIPIO: BURRIANA	
COMARCA: LA PLANA BAIXA	
PROVINCIA: CASTELLÓN	
LOCALIZACIÓN:	
ÉPOCA:	
USO PRIMITIVO:	
USO ACTUAL:	
ESTILO:	
TIPOLOGÍA:	
ANOTACIÓN: NO INSCRITO	
ESTADO: INCOADO	
CATEGORÍA: ZONA ARQUEOLÓGICA	
GRADO DE PROTECCIÓN:	

DESCRIPCIÓN

sin datos

INTERÉS VISUAL		
HITOS		
PUNTOS DE OBSERVACIÓN		
VALOR PAISAJÍSTICO		

FICHA Nº 7	TIPO DE RECURSO ELEMENTOS CATALOGADOS Listado de Etnologías	CARÁCTER DE LA PROTECCIÓN PATRIMONIO CULTURAL VALENCIANO
------------	---	---

IDENTIFICACIÓN DEL INMUEBLE	FOTOGRAFÍAS
CÓDIGO:	
DENOMINACIÓN: ALMENARA DE LA SÉQUIA COMUNA DE BORRIANA-NULES	
OTRA DENOMINACIÓN:	
MUNICIPIO: BURRIANA	
COMARCA: LA PLANA BAIXA	
PROVINCIA: CASTELLÓN	
LOCALIZACIÓN:	
ÉPOCA: S. XV / TRANSFORMACIÓN S.XX	
USO PRIMITIVO:	
USO ACTUAL:	
ESTILO:	
TIPOLOGÍA: EQUIPAMIENTOS TÉCNICOS COLECTIVOS, COMUNICACIONES Y OBRAS PÚBLICAS	
ANOTACIÓN:	
ESTADO: BUENO	
CATEGORÍA:	
GRADO DE PROTECCIÓN:	

DESCRIPCIÓN

La séquia comuna de Borriana-Nules discorre paral·lela al riu durant un llarg trajecte fins a arribar al terme de Borriana, a l'alçada del camí de Castelló. En este punt la séquia fa un gir de quasi 90º cap a la dreta per a vorejar el terme de Borriana cap al sud. Just en este punt, on la séquia s'allunya del riu, es troba l'almenara situada sobre el marge esquerre del caixer. L'emplaçament té a veure amb la seua funció, que consistia a regular el cabal d'aigua que conduïa la séquia comuna. D'esta forma es podria derivar al riu el cabal sobrant i també aquell excés que les crescudes pogueren introduir. També és una forma de poder netejar el caixer de la séquia, utilitzant l'almenara com a desguàs. L'almenara pròpiament dita és una comporta de fusta que ara s'acciona mitjançant una roda dentada. Per tal de protegir el mecanisme es construí una caseta d'obra senzilla. Esta caseta que protegix l'almenara té un planta rectangular i està situada sobre el marge esquerre

del caixer actual de formigó de la séquia. La coberta és a dues aigües. L'eixida de l'aigua es produïx per una galeria subterrània que travessa el camí de Vila-real, prop de l'enllaç amb el camí de Castelló, abocant l'aigua directament al riu Malgrat que hi havia diverses almenares al llarg del recorregut de la séquia, esta és

del caixer actual de formigó de la séquia. La coberta és a dues aigües L'eixida de l'aigua es produïx per una galeria subterrània que travessa el camí de Vora riu de Vila-real, prop de l'enllaç amb el camí de Castelló, abocant l'aigua directament al riu Malgrat que hi havia diverses almenares al llarg del recorregut de la séquia, esta és

INTERÉS VISUAL	2	
HITOS	NO	
PUNTOS DE OBSERVACIÓN	CERCANO	ACCESO
VALOR PAISAJÍSTICO	2	

FICHA Nº 8	TIPO DE RECURSO ELEMENTOS CATALOGADOS Listado de Etnologías	CARÁCTER DE LA PROTECCIÓN PATRIMONIO CULTURAL VALENCIANO
------------	--	--

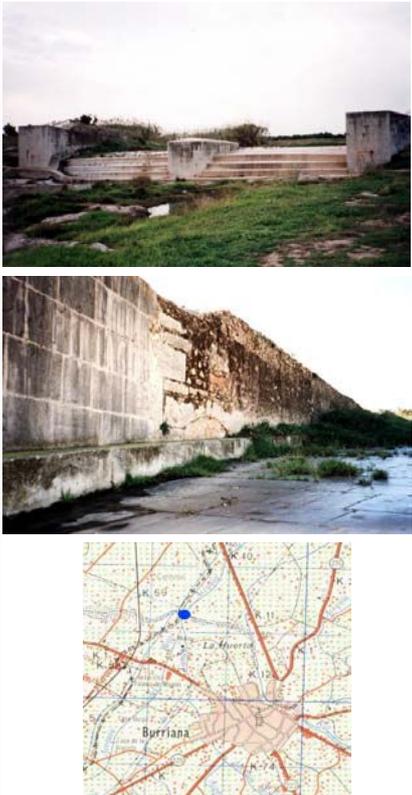
IDENTIFICACIÓN DEL INMUEBLE	FOTOGRAFÍAS
CÓDIGO:	
DENOMINACIÓN: ASSUTETA DEL RIU SEC	
OTRA DENOMINACIÓN:	
MUNICIPIO: BURRIANA	
COMARCA: LA PLANA BAIXA	
PROVINCIA: CASTELLÓN	
LOCALIZACIÓN: Llit del riu Sec de Borriana, darrere de l'actual depuradora de les Alqueries.	
ÉPOCA: 1702	
USO PRIMITIVO:	
USO ACTUAL:	
ESTILO:	
TIPOLOGÍA: AIGUA - ASSUTS	
ANOTACIÓN:	
ESTADO: ABANDONADO	
CATEGORÍA:	
GRADO DE PROTECCIÓN:	

DESCRIPCIÓN

L'assuteta és un mur construït amb sòlida argamassa que tenia una forma arquejada amb contraforts integrats al costat oposat al corrent del riu. Estos contraforts formen part del mur i adopten una forma semicircular. La funció d'este mur era facilitar el pas de la séquia de Borriana pel riu Sec, a més de replegar les aigües que pogueren biaxar pel riu. El problema estava en les èpoques de grans avingudes, ja que, en trobar-se al mateix llit del riu, la séquia patia els desperfectes, que havien de reparar-se Les restes que actualment poden contemplar-se són els començament de l'obra per la banda esquerra. Quan es va construir la bota, l'assuteta va quedar fora d'ús.

INTERÉS VISUAL	2	
HITOS	NO	
PUNTOS DE OBSERVACIÓN	CERCANO	IN SITU
VALOR PAISAJÍSTICO	2	

FICHA Nº 9	TIPO DE RECURSO ELEMENTOS CATALOGADOS Listado de Etnologías	CARÁCTER DE LA PROTECCIÓN PATRIMONIO CULTURAL VALENCIANO
------------	---	---

IDENTIFICACIÓN DEL INMUEBLE	FOTOGRAFÍAS
CÓDIGO:	
DENOMINACIÓN: BOTA DEL RIU SEC	
OTRA DENOMINACIÓN:	
MUNICIPIO: BURRIANA	
COMARCA: LA PLANA BAIXA	
PROVINCIA: CASTELLÓN	
LOCALIZACIÓN: Llit de riu Sec de Borriana, darrere de l'actual depuradorade les Alqueries	
ÉPOCA: S. XIX	
USO PRIMITIVO:	
USO ACTUAL: CONDUCCIÓ D'AIGUES	
ESTILO:	
TIPOLOGÍA: EQUIPAMENTS TÈCNICS COL·LECTIUS, COMUNICACIONS I OBRES PÚBLIQUES	
ANOTACIÓN:	
ESTADO: Bo i en funcionament	
CATEGORÍA:	
GRADO DE PROTECCIÓN:	

DESCRIPCIÓN

La séquia Sobirana de Borriana en el seu recorregut havia de travessar el riu Sec d'esta població. Per creuar-lo es va construir una bota o cano. Consistix en una rasa excavada a cel obert i revestida amb parets de pedra i argamassa, i coberta amb volta de canó quasi a arran del llit del riu. La galeria té dos lleugers pendents en els seus extrems i una tirada horitzontal en la part central. De la vella construcció encara són visibles les proteccions laterals de les boques d'aigua, així com dos grans parets de maçoneria que protegixen els marges del riu i canalitzen les aigües de major a menor per a suavitzar l'efecte de les avingudes sobre la galeria subterrània, així com una obertura i canalització en el costat dret per a abocar aigua en la séquia. Entre finals del segle XIX i principis del XX es va portar a terme una remodelació important del seu aspecte extern que va afectar els extrems dels murs mencionats i tota la superfície de la galeria. Per a això, es va utilitzar una fàbrica de grans carreus regulars que va arrebossar tota la tirada compresa entre estos dos murs de contenció, i va crear uns grans escalons després de la galeria que permeten trencar la força del corrent. L'aspecte que presenta hui en dia esta obra és la de dos grans murs laterals que acaben en forma de torreó, per la seua fàbrica de carreus, i una espina central més baixa, i que estan units per quatre

graons, els quals reforcen la galeria subterrània A l'eixida de la bota hi ha una almenara que s'acciona de forma manual, per mitjà de rodes dentades, i que permet evacuar els excessos d'aigua i facilita la neteja del cano

Es tracta d'una gran conducció subterrània que li permet a una séquia creuar els amplis llits de barrancs o rius de tal manera que evita les destrosses de les avingudes, a més de seguir mantenint la mateixa cota d'altura en l'altre costat del seu recorregut. La conducció a cel obert de la séquia s'interromp bruscament sobre la vessant del barranc per a descendir per davall del seu llit i tornar a emergir en l'altre costat. El conjunt construït utilitza la tècnica dels gots comunicants per a la circulació de l'aigua, encara que les galeries de baixada i pujada solen ser plans inclinats o lleugerament corbs, sense trams verticals El cano o bota està format, des del punt de vista arquitectònic, per diversos elements, uns visibles en la superfície com són els punts d'entrada i eixida de l'aigua, situats a un costat i a l'altre del barranc i amb obra reforçada, i d'altra banda el tram de galeria subterrània en forma de túnel amb volta que connecta estos dos extrems. També disposa d'un o més pous d'aireació, perquè no es produïsquen bosses d'aire que dificulten la circulació de l'aigua.

INTERÉS VISUAL	3	
HITOS	SI	SOLO DESDE ACCESOS
PUNTOS DE OBSERVACIÓN	SI	ACCESOS
VALOR PAISAJÍSTICO	4	

FICHA Nº 10	TIPO DE RECURSO ELEMENTOS CATALOGADOS Listado de Etnologías	CARÁCTER DE LA PROTECCIÓN PATRIMONIO CULTURAL VALENCIANO
-------------	--	--

IDENTIFICACIÓN DEL INMUEBLE	FOTOGRAFÍAS
CÓDIGO:	
DENOMINACIÓN: CASA DE COMPORTES DE BORRIANA - NULES	
OTRA DENOMINACIÓN:	
MUNICIPIO: BURRIANA	
COMARCA: LA PLANA BAIXA	
PROVINCIA: CASTELLÓN	
LOCALIZACIÓN: A la vora del camí de Castelló, mot a prop del riu Millars	
ÈPOCA: 1882	
USO PRIMITIVO:	
USO ACTUAL: Partició, derivació i regulació del cabal d'aigua de la séquia	
ESTILO:	
TIPOLOGÍA: EQUIPAMENTS TÈCNICS COL·LECTIUS, COMUNICACIONS I OBRES PÚBLIQUES	
ANOTACIÓN:	
ESTADO: Bo i en funcionament	
CATEGORÍA:	
GRADO DE PROTECCIÓN:	

DESCRIPCIÓN

El partidor i casa de comportes és una obra realitzada en el marc de la construcció de la séquia Nova de Nules, i en concret a partir de mitjans de l'any 1882. Encara que l'edifici es va acabar molt abans, no va ser fins a deu anys després, en 1892, quan es van traslladar i van muntar les comportes i la maquinària en el seu lloc corresponent, amb l'objectiu d'evitar altercats. Està situat a pocs metres de distància d'on es dividix el cabal de les séquies Jussana i Sobirana de Borriana. L'edifici és una construcció simple, de planta estreta i allargada, i coberta a dues aigües. Ocupa tot el caixer de la séquia que, després de separar-se de la Jussana de Borriana, s'amplia considerablement per a donar cabuda a quatre comportes. Dues permeten l'entrada d'aigua a la séquia Sobirana de Borriana, i les altres dues a la séquia Nova de Nules. En el seu interior hi ha els quatre mecanismes d'elevació de les comportes amb engranatges dentats que s'accionen manualment per part del sequier. L'accés a

l'edifici està situat en un lateral, mentre que a la façana posterior, orientada a migdia, diposa de dues finestres i d'una porta que permet accedir a la mitgera entre la séquia Sobirana de Borriana i la nova de Nules. D'esta forma es pot regular també el sobreixidor, que permet abocar l'excés d'aigua de la séquia nova a la Sobirana La fàbrica de la Casa de Camportes és de maçoneria lluída i emblanquinada, però utilitza les rajoles en les arcades i les voltes dels quatre passos d'aigua que delimiten cadascuna de les comportes de fusta A la façana davantera, la septentrional, per on arriba l'aigua, hi ha un xicotet tallamar adossat a la mateixa i ubicat entre les diferents comportes per tal de facilitar el pas de l'aigua Així mateix, per a evitar possibles conflictes amb la manipulació de les comportes es va decidir construir un tancat, amb una tàpia de quasi tres metres d'alçària, que deixara dins tant les noves comportes com el tallamar que partia les aigües de les dues séquies de Borriana. Eiixe és el conjunt edificat que encara hui es pot contemplar, el qual creua el caixer de la séquia comuna, en la part oposada a la casa de comportes, amb una gran arcada de raioles

INTERÉS VISUAL	3	
HITOS	NO	
PUNTOS DE OBSERVACIÓN	CERCANO	ACCESOS
VALOR PAISAJÍSTICO	2	

FICHA Nº 11	TIPO DE RECURSO ELEMENTOS CATALOGADOS Listado de Etnologías	CARÁCTER DE LA PROTECCIÓN PATRIMONIO CULTURAL VALENCIANO
-------------	---	---

IDENTIFICACIÓN DEL INMUEBLE	FOTOGRAFÍAS
CÓDIGO:	
DENOMINACIÓN: CASETA D'ANTIGA PARADA SOBRE LA SÈQUIA MITJANA	
OTRA DENOMINACIÓN:	
MUNICIPIO: BURRIANA	
COMARCA: LA PLANA BAIXA	
PROVINCIA: CASTELLÓN	
LOCALIZACIÓN: Al final del camí del Fleix sobre la ratlla entre el terme de Borriana i el de Nules, vora el barranc de Betxí	
ÉPOCA: 1662	
USO PRIMITIVO:	
USO ACTUAL: Abandonat, abans derivació i regulació d'aigües	
ESTILO:	
TIPOLOGIA: EQUIPAMENTS TÈCNICS COL·LECTIUS, COMUNICACIONS I OBRES PÚBLIQUES	
ANOTACIÓN:	
ESTADO: REGULAR	
CATEGORÍA:	
GRADO DE PROTECCIÓN:	
	

DESCRIPCIÓN

El reg del terme de Nules entre el segle XIV i fins a 1898 li arribava, en la seua tanda corresponent, des de tres séquies de Borriana: la Sobirana, la Mitjana i la de l'Alcúdia. Per a delimitar la tanda de cada una d'estes poblacions es van disposar parades sobre les diferents séquies per mitjà d'una espècie de comporta que quedava protegida dins d'una caseta per tal d'evitar apropiaments indeguts d'aigua. La zona triada va ser la partida del Cap del Terme, en la zona limítrofa entre estos dos municipis. L'any 1662 es va construir la caseta sobre la séquia Mitjana, la qual estava tancada amb claus que li van ser entregades al batle real de Burriana, encarregat de la seua custòdia. Esta caseta era oberta i tancada quan començava la tanda de Nules per a llevar i posar la parada, que estava feta amb grans taulers de fusta, denominats posts. La parada i la caseta van continuar en funcionament fins a l'any 1898, quan es va inaugurar la séquia Nova de Nules i es va separar totalment el cabal d'aigua d'estos dos termes municipals. Hui en dia encara hi ha les restes de l'esmentada edificació, encara que fora d'ús. Es tracta d'una xicoteta construcció de planta rectangular,

d'aproximadament 2 m per 1'5 m. La coberta està feta amb una volta de rajola i maçoneria. La llinda va ser construïda amb rajola i té forma d'arc. El llindar també és de rajola. Per contra, a les cantonades i la resta de parets s'utilitzen grans codols del barranc immediat. Disposa del brancal d'entrada, però no de la porta. Al seu interior són visibles les guies per on pujava i baixava la comporta de fusta sobre el caixer de la séquia. De fet, la caseta estava situada sobre el mateix caixer de la séquia, per protegir l'antiga comporta, perquè la séquia encara funcionava.

INTERÉS VISUAL	2	
HITOS	NO	
PUNTOS DE OBSERVACIÓN	CERCANO	IN SITU
VALOR PAISAJÍSTICO	1	

FICHA Nº 12	TIPO DE RECURSO ELEMENTOS CATALOGADOS Listado de Etnologías	CARÁCTER DE LA PROTECCIÓN PATRIMONIO CULTURAL VALENCIANO
-------------	---	---

IDENTIFICACIÓN DEL INMUEBLE	FOTOGRAFÍAS
CÓDIGO:	
DENOMINACIÓN: CASETA D'ANTIGUES PARADES SOBRE LA SOBIRANA	
OTRA DENOMINACIÓN:	
MUNICIPIO: BURRIANA	
COMARCA: LA PLANA BAIXA	
PROVINCIA: CASTELLÓN	
LOCALIZACIÓN: Junt al caixer de la séquia Nova de Nules, uns 50 metres abans del barranc de Betxi	
ÉPOCA: 1657	
USO PRIMITIVO:	
USO ACTUAL: Abandonat. Abans, derivació i regulació d'aigües	
ESTILO:	
TIPOLOGIA: EQUIPAMENTS TÈCNICS COL·LECTIUS, COMUNICACIONS I OBRES PÚBLIQUES	
ANOTACIÓN:	
ESTADO: REGULAR	
CATEGORÍA:	
GRADO DE PROTECCIÓN:	

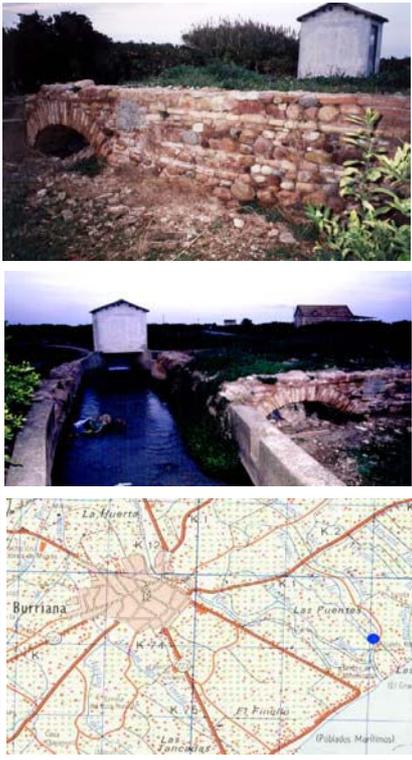
DESCRIPCIÓN

El reg del terme de Nules entre el segle XIV i fins a 1898 li arribava, en la seua tanda corresponent, des de tres séquies de Burriana: la Sobirana, la Mitjana i la de l'Alcúdia Per a delimitar la tanda de cada una d'estes poblacions es van disposar parades sobre les diferents séquies per mitjà d'una espècie de comporta que quedava protegida dins d'una caseta per tal d'evitar apropiacions indegudes d'aigua. La zona triada va ser la partida del Cap del Terme, en la zona limítrofa entre estos dos municipis. L'any 1657 es va construir una caseta sobre la séquia Sobirana que estava tancada amb claus que li van ser entregades al batle reial de Borriana, encarregat de la seua custòdia Esta caseta era oberta i tancada quan començava la tanda de Nules per llevar i posar la parada que estava feta amb grans taulers de fusta, denominats posts La parada i la caseta va continuar en funcionament fins a l'any 1898, quan es va inaugurar la séquia Nova de Nules i es va separar totalment el cabal d'aigua d'estos dos termes municipals. Hui en dia encara hi ha restes de l'esmentada edificació, encara que fora d'ús Es tracta d'una xicoteta construcció de planta rectangular, d'aproximadament 2 per 1'5 metres.

La coberta està feta amb una volta de rajola i maçoneria. La fàbrica general és de maçoneria també, però les cantonades foren fetes i reforçades amb rajoles travades. Al seu interior no queda rastre de la seua antiga funció perquè, a més, el caixer de la séquia Nova fou desplaçat lleugerament i la Sobirana de Borriana ha quedat anul·lada en este tram. Abans la caseta estava situada sobre el mateix caixer de la séquia, protegint l'antiga comporta La caseta és de reduïdes dimensions i té una planta quadrangular. Està construïda de maçoneria amb pedres de major grandària als cantons

INTERÉS VISUAL	2	
HITOS	NO	
PUNTOS DE OBSERVACIÓN	CERCANO	IN SITU
VALOR PAISAJÍSTICO	2	

FICHA Nº 13	TIPO DE RECURSO ELEMENTOS CATALOGADOS Listado de Etnologías	CARÁCTER DE LA PROTECCIÓN PATRIMONIO CULTURAL VALENCIANO
-------------	---	---

IDENTIFICACIÓN DEL INMUEBLE	FOTOGRAFÍAS
CÓDIGO:	
DENOMINACIÓN: MOLÍ DE L'ARRÒS	
OTRA DENOMINACIÓN: Les Salines o El Molí de L'Arròs	
MUNICIPIO: BURRIANA	
COMARCA: LA PLANA BAIXA	
PROVINCIA: CASTELLÓN	
LOCALIZACIÓN: A la vora del seu propi camí, que connecta els del Marjalet i Palafanga, prop de la mar	
ÈPOCA: S.XIX	
USO PRIMITIVO:	
USO ACTUAL: Abandonat. Abans, derivació i regulació d'aigües	
ESTILO:	
TIPOLOGIA: PATRIMONI PREINDUSTRIAL	
ANOTACIÓN:	
ESTADO: Enderrocat. Només conserva algunes arcades del cacau i la plataforma de tot l'antic edifici	
CATEGORIA:	
GRADO DE PROTECCIÓN:	

DESCRIPCIÓN

El molí era molt modern i tingué una vida curta. Estava vinculat al cultiu de l'arròs en la zona de marjal immediata cap al canvi dels segles XIX i XX. Per a funcionar aprofitava els sobrants de reg i els escorrenties, cosa que feia molt insegur el seu funcionament i, per tant, la seua rendibilitat L'edifici sembla que ja estava abandonat a principis del segle XX i, hui en dia, només queden els fonaments de l'edifici, de planta rectangular La fàbrica emprada resulta curiosa per la utilització en la construcció de còdols de riu (el riu Sec es troba molt a prop) disposats entre fileres de rajoles. A més, les restes de les parts hidràuliques que encara es conserven estan fetes utilitzant la rajola, que es disposa de plana o formant arcades, ja siga en el tallamar central dins del caixer de la séquia (que també disposa de ranures per lliscar les comportes), com en l'arranc i la volta dels cacaos on hi havia els rodets El molí, que estava situat sobre el caixer de la séquia, en la confluència de les séquies de Molí nou i Palafanga, disposava de dues moles

Després de la sega i l'assecat de l'arròs, que pot ser manual o mecànic, es porta el cereal, encara amb corfa, al molí per a passar-lo per les moles i obtindre l'arròs blanc o elaborat El mecanisme de mòlta i el seu procés és molt semblant al del blat. El gra es deposita en una gronsa i va caient entre dos moles, una fixa i una altra mòbil que són menys gruixudes i de menor diàmetre que les farineres, obtenint-se l'arròs pelat. La font d'energia tradicional ha sigut la hidràulica, per la qual cosa han compartit en moltes ocasions emplaçament i edifici amb els molins fariners, tenint en compte a

més que les moles són fàcilment intercanviables La mecanització d'este procés de mòlta i blanquejat va comportar la instal·lació de múltiples màquines que realitzaven des de la neteja de la pols fins al garbellat de pedres abans de passar per les moles i espellofar-lo. Una altra garbellada permetia separar el gra de la corfeta i emmagatzemar-la esta en dipòsits, i tornar el gra no pelat a la gronsa inicial El gra es blanquejava després passant-lo entre moles troncocòniques, anomenades també cons blanquejadors, embolicades amb pasta d'esmeril, que per fricció anaven polint l'arròs i donant-li la gradació de blancor que permetia la seua posterior classificació per al mercat.

INTERÉS VISUAL	3	
HITOS	NO	
PUNTOS DE OBSERVACIÓN	CERCANO	ACCESOS Y CAMPOS COLINDANTES
VALOR PAISAJÍSTICO	4	

FICHA Nº 14	TIPO DE RECURSO ELEMENTOS CATALOGADOS Listado de Etnologías	CARÁCTER DE LA PROTECCIÓN PATRIMONIO CULTURAL VALENCIANO
-------------	---	---

IDENTIFICACIÓN DEL INMUEBLE	FOTOGRAFÍAS
CÓDIGO:	
DENOMINACIÓN: MOLÍ DE L'HOSPITAL	
OTRA DENOMINACIÓN: Les Salines o El Molí de L'Arròs	
MUNICIPIO: BURRIANA	
COMARCA: LA PLANA BAIXA	
PROVINCIA: CASTELLÓN	
LOCALIZACIÓN: Sobre la séquia Sobirana, una vegada travessat el riu Sec de Borriana, en la part occidental del terme municipal	
ÉPOCA: S.XIII APROXIMADAMENT	
USO PRIMITIVO:	
USO ACTUAL: Abandonat. Abans molí fariner, molí d'arròs i fàbrica de farina	
ESTILO:	
TIPOLOGÍA: PATRIMONI PREINDUSTRIAL	
ANOTACIÓN:	
ESTADO: BO	
CATEGORÍA:	
GRADO DE PROTECCIÓN:	

DESCRIPCIÓN

Este molí disposa de diversos edificis, construïts sobretot en la seua etapa més recent, per a portar a terme l'activitat industrial a la qual es va dedicar en les seues últimes dècades de funcionament L'edifici principal té una planta rectangular i disposa de dues altures, amb una coberta a dues aigües que aboquen a la façana principal i a la posterior. La distribució de buits en la façana principal és simètrica, amb una porta centrada i flanquejada per finestres. Damunt de la porta hi ha un retaule de taulellets amb la imatge de la Mare de Déu de la Misericòrdia, que donava nom a la fàbrica de farines a partir de 1940. Esta mateixa façana és l'única que conserva un ràfec de fusta en la coberta Atés que el seu origen es remunta a època medieval i va estar en funcionament fins a l'últim terç del segle XX, han sigut moltes les modificacions i reformes que ha patit l'edifici, per la qual cosa no queda quasi res de la traça original En la part posterior del molí, la séquia Sobirana s'eixampla lleugerament abans de l'arribada als dos cacaos que encara conserva, tot i que estan tapiats. Pel costat esquerre hi ha un sobreeixidor de la séquia amb un gran desnivell que genera una espectacular caiguda d'aigua. La Sobirana voreja el perímetre de l'antic molí amb un caixer que encara es conserva de terra i flanquejat per canyars, com va ser originàriament, i arplegant en la part davantera les aigües que eixien pels cacaos després de moure els rodets Al costat del molí hi ha els magatzems que va construir el Servicio Nacional del Trigo, a partir dels anys 40 del segle XX, per a guardar les quotes que arplegaven dels

molins autoritzats a funcionar sota el seu estricte control i inspecció.

Els molins fariners d'aigua s'accionen per mitjà d'una roda horitzontal o rodet. L'energia hidràulica es convertix en força motriu en incidir sobre el rodet i fer-lo girar, prolongant el moviment de rotació a la mola superior. La seua funció bàsica és moldre i triturar el gra per a convertir-lo en farina per mitjà de la fricció que la mola superior i mòbil realitza sobre la mola inferior que es troba encastada en un banc d'obra. L'objectiu de conduir l'aigua des de la pròpia séquia o des d'una bassa al cacau on es troba la roda d'òlems s'aconsegueix mitjançant la construcció d'un cup vertical o d'una rampa inclinada situats a la part posterior del molí. Inicialment tot l'engranatge mecànic estava construït amb fusta. Només l'agulla de l'arbre i el dau sobre el qual este llisca en el moviment de rotació són de bronze, a més de la nadilla (peça que unix l'eix a la roda volandera o superior) que és de ferro. El procés d'industrialització va generalitzar l'ús del metall per a construir tot tipus de ferramentes i peces, incloses moltes de l'engranatge que van ser substituïdes. La separació entre les moles era més precisa, es va millorar el dibuix de les pedres i es van popularitzar les moles franceses (anomenades així per importar-se de la regió francesa de "La Ferté"), que milloraven la qualitat de la farina de blat. La mòlta tradicional del gra comportava una sèrie de treballs manuals abans i després de transformar-lo en farina. La neteja del gra es feia submergint-lo en l'aigua de la séquia i assecant-lo posteriorment per a separar la corfa i el pallús del gra, i obtindre també un grau d'humitat idoni per a evitar que la fricció de les moles el cremara. Una vegada obtinguda la farina calia garbellar-la amb sedassos manuals per a separar-la segons les distintes qualitats. A partir de la segona meitat del segle XIX este procés es va automatitzar amb la introducció progressiva de màquines com la limpia i la cernedora. El primer artefacte separava les impureses del gra gràcies a la força centrífuga del seu tambor i, en ocasions, disposava d'un caragol sense fi que l'anava humitejant convenientment abans d'introduir-lo en la gronsa. La cernedora seleccionava els tipus de farines per mitjà de sedassos de diferent grossària. Ambdós màquines funcionaven gràcies a un sistema de corretges accionades pel moviment de rotació de la mola. Amb l'abandó de l'energia hidràulica van passar a accionar-se de forma independent. MOLÍ D'ARRÒS Després de la sega i l'assecat de l'arròs, que pot ser manual o mecànic, es porta el cereal, encara amb corfa, al molí per a passar-lo per les moles i obtindre l'arròs blanc o elaborat. El mecanisme de mòlta i el seu procés és molt semblant al del blat. El gra es deposita en una gronsa i va caient entre dos moles, una fixa i una altra mòbil que són menys gruixudes i de menor diàmetre que les farineres, obtenint-se l'arròs pelat. La font d'energia tradicional ha sigut la hidràulica, per la qual cosa han compartit en moltes ocasions emplaçament i edifici amb els molins fariners, tenint en compte a més que les moles són fàcilment intercanviables. La mecanització d'este procés de mòlta i blanquejat va comportar la instal·lació de múltiples màquines que realitzaven des de la neteja de la pols fins al garbellat de pedres abans de passar per les moles i espellofar-lo. Una altra garbellada permetia separar el gra de la corfeta i emmagatzemar-la esta en dipòsits, i tornar el gra no pelat a la gronsa inicial. El gra es blanquejava després passant-lo entre moles troncocòniques, anomenades també cons blanquejadors, embolicades amb pasta d'esmeril, que per fricció anaven polint l'arròs i donant-li la gradació de blancor que permetia la seua posterior classificació per al mercat.

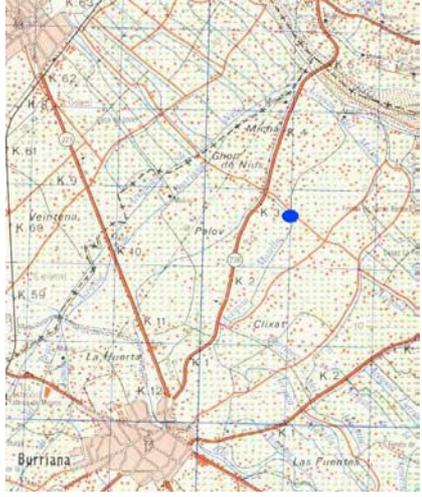
Un molí fariner hidràulic està constituït pel casal pròpiament dit i tota una sèrie de construccions hidràuliques annexes que permeten el seu funcionament (séquies, bassa, cup o rampa, etc.) L'edifici del molí varia amb el pas del temps, va adquirint unes dimensions cada cop més grans, i aplica solucions arquitectòniques diferents per a cada època que s'adapten a les demandes i les necessitats del moment. Al casal es diferencien clarament dos espais: la sala de moles on es desenvolupa la funció de moldre el gra. Ací es troben les pedres junt amb la gronsa, que era on es depositava el gra perquè caiguera al centre de les moles, i la farinera, on s'arregava la farina que eixia d'entre les moles.

També hi havia una grua per a alçar les pedres quan s'havien de repicar.

La sala inferior, denominada cacau, ocupa un espai generalment allargat, estret i de poca alçària, davall mateix de les moles. Allí es troba el mecanisme motriu del molí i l'engranatge que fa girar la mola superior. Al costat de la segitia (conduïte per on ix l'aigua a pressió o per gravetat) es troba el rodet amb els àlems sobre un banc que s'acciona per mitjà d'un

INTERÉS VISUAL	2	
HITOS	NO	
PUNTOS DE OBSERVACIÓN	CERCANO	ACCESOS
VALOR PAISAJÍSTICO	2	

FICHA Nº 15	TIPO DE RECURSO ELEMENTOS CATALOGADOS Listado de Etnologías	CARÁCTER DE LA PROTECCIÓN PATRIMONIO CULTURAL VALENCIANO
-------------	---	---

IDENTIFICACIÓN DEL INMUEBLE	FOTOGRAFÍAS
CÓDIGO:	
DENOMINACIÓN: MOLÍ DE MATELLA	
OTRA DENOMINACIÓN:	
MUNICIPIO: BURRIANA	
COMARCA: LA PLANA BAIXA	
PROVINCIA: CASTELLÓN	
LOCALIZACIÓN: Quatre quilòmetres al nord de la ciutat, en la partida de les Penyetes	
ÈPOCA: 1864	
USO PRIMITIVO:	
USO ACTUAL: Actualment fa funcions de magatzem i casa de camp. Abans molí fariner	
ESTILO:	
TIPOLOGÍA: PATRIMONI PREINDUSTRIAL	
ANOTACIÓN:	
ESTADO: BO	
CATEGORÍA:	
GRADO DE PROTECCIÓN:	

DESCRIPCIÓN

El molí era un edifici exempt, de planta rectangular, amb dues altures, que es disposava de forma transversal sobre la séquia de Matella. La seua fàbrica original era de maçoneria lluïda que encara es pot apreciar en la part posterior i en els cacaus Cap a 1970, el casal va sofrir una alteració substancial en la seua estructura arquitectònica, perquè es va ampliar la part davantera avançant la façana de l'edifici i disposant una coberta plana amb terrassa. La façana principal va reproduir un joc simètric d'obertures, amb la porta de doble fulla centrada. En la planta inferior es troba la sala de moles, el magatzem i altres dependències com les quadres, mentre que el pis superior va ser destinat a habitatge La part hidràulica es conserva completa, encara que ara l'aigua és derivada i circula vorejant el molí, per l'antic sobreeixidor ampliat. El molí disposava de dos cacaus individualitzats que s'unien just a l'eixida, on encara s'aprecia un arc rebaixat de rajoles. En el seu interior, la volta del qual és de canó i està realitzada amb maçoneria, hi ha la connexió del sobreeixidor. El salt d'aigua s'apropava al dos metres d'alçària En la part superior de la façana actual hi ha uns taulellets que recorden la data de construcció del molí, el seu nom i les inicials del propietari: Molí Matella, any 1865, EJ

Els molins fariners d'aigua s'accionen per mitjà d'una roda horitzontal o rodet. L'energia hidràulica es convertix en força motriu en incidir sobre el rodet i fer-lo girar, prolongant el moviment de rotació a la mola superior. La seua funció bàsica és moldre i triturar el gra per a convertir-lo en farina per mitjà de la fricció que la mola superior i mòbil realitza sobre la mola inferior que es troba encastada en un banc d'obra. L'objectiu de conduir l'aigua des de la pròpia séquia o des d'una bassa al cacau on es troba la roda d'àlens s'aconsegueix mitjançant la construcció d'un cup vertical o d'una rampa inclinada situats a la part posterior del molí Inicialment tot l'engranatge mecànic estava construït amb fusta.

Només l'agulla de l'arbre i el dau sobre el qual este llisca en el moviment de rotació són de bronze, a més de la nadilla (peça que unix l'eix a la roda volandera o superior) que és de ferro. El procés d'industrialització va generalitzar l'ús del metall per a construir tot tipus de ferramentes i peces, incloses moltes de l'engranatge que van ser substituïdes. La separació entre les moles era més precisa, es va millorar el dibuix de les pedres i es van popularitzar les moles franceses (anomenades així per importar-se de la regió francesa de "La Ferté"), que milloraven la qualitat de la farina de blat La mòlta tradicional del gra comportava una sèrie de treballs manuals abans i després de transformar-lo en farina. La neteja del gra es feia submergint-lo en l'aigua de la séquia i assecant-lo posteriorment per a separar la corfa i el pallús del gra, i obtindre també un grau d'humitat idoni per a evitar que la fricció de les moles el cremara. Una vegada obtinguda la farina calia garbellar-la amb sedassos manuals per a separar-la segons les distintes qualitats A partir de la segona meitat del segle XIX este procés es va automatitzar amb la introducció progressiva de màquines com la limpia i la cernedora. El primer artefacte separava les impureses del gra gràcies a la força centrífuga del seu tambor i, en ocasions, disposava d'un caragol sense fi que l'anava humitejant convenientment abans d'introduir-lo en la gronsa. La cernedora seleccionava els tipus de farines per mitjà de sedassos de diferent grossària. Ambdós màquines funcionaven gràcies a un sistema de corretges accionades pel moviment de rotació de la mola. Amb l'abandó de l'energia hidràulica van passar a accionar-se de forma independent

Un molí fariner hidràulic està constituït pel casal pròpiament dit i tota una sèrie de construccions hidràuliques annexes que permeten el seu funcionament (séquies, bassa, cup o rampa, etc.). L'edifici del molí varia amb el pas del temps, va adquirint unes dimensions cada cop més grans, i aplica solucions arquitectòniques diferents per a cada època que s'adapten a les demandes i les necessitats del moment. Al casal es diferencien clarament dos espais: la sala de moles on es desenvolupa la funció de moldre el gra. Ací es troben les pedres junt amb la gronsa, que era on es depositava el gra perquè caiguera al centre de les moles, i la farinera, on s'arreglegava la farina que eixia d'entre les moles. També hi havia una grua per a alçar les pedres quan s'havien de repicar. La sala inferior, denominada cacau, ocupa un espai generalment allargat, estret i de poca alçària, davall mateix de les moles. Allí es troba el mecanisme motriu del molí i l'engranatge que fa girar la mola superior. Al costat de la segitia (conducte per on ix l'aigua a pressió o per gravetat) es troba el rodet amb els àlems sobre un banc que s'acciona per mitjà d'un alçador des de la sala superior. La segitia disposa també d'un ganxo per a obrir o tancar el pas de l'aigua a través d'ella que es manipula des de la sala de moles, i permet moure o aturar el rodet.

INTERÉS VISUAL	2	
HITOS	NO	
PUNTOS DE OBSERVACIÓN	CERCANO	ACCESOS
VALOR PAISAJÍSTICO	2	

l'engranatge mecànic estava construït amb fusta. Només l'agulla de l'arbre i el dau sobre el qual este llisca en el moviment de rotació són de bronze, a més de la nadilla (peça que unix l'eix a la roda volandera o superior) que és de ferro. El procés d'industrialització va generalitzar l'ús del metall per a construir tot tipus de ferramentes i peces, incloses moltes de l'engranatge que van ser substituïdes. La separació entre les moles era més precisa, es va millorar el dibuix de les pedres i es van popularitzar les moles franceses (anomenades així per importar-se de la regió francesa de “La Ferté”), que milloraven la qualitat de la farina de blat La mòlta tradicional del gra comportava una sèrie de treballs manuals abans i després de transformar-lo en farina. La neteja del gra es feia submergint-lo en l'aigua de la séquia i assecant-lo posteriorment per a separar la corfa i el pallús del gra, i obtindre també un grau d'humitat idoni per a evitar que la fricció de les moles el cremara. Una vegada obtinguda la farina calia garbellar-la amb sedassos manuals per a separar-la segons les distintes qualitats A partir de la segona meitat del segle XIX este procés es va automatitzar amb la introducció progressiva de màquines com la limpia i la cernedora. El primer artefacte separava les impureses del gra gràcies a la força centrífuga del seu tambor i, en ocasions, disposava d'un caragol sense fi que l'anava humitejant convenientment abans d'introduir-lo en la gronsa. La cernedora seleccionava els tipus de farines per mitjà de sedassos de diferent grossària. Ambdós màquines funcionaven gràcies a un sistema de corretges accionades pel moviment de rotació de la mola. Amb l'abandó de l'energia hidràulica van passar a accionar-se de forma independent

Un molí fariner hidràulic està constituït pel casal pròpiament dit i tota una sèrie de construccions hidràuliques annexes que permeten el seu funcionament (séquies, bassa, cup o rampa, etc.). L'edifici del molí varia amb el pas del temps, va adquirint unes dimensions cada cop més grans, i aplica solucions arquitectòniques diferents per a cada època que s'adapten a les demandes i les necessitats del moment. Al casal es diferencien clarament dos espais: la sala de moles on es desenvolupa la funció de moldre el gra. Ací es troben les pedres junt amb la gronsa, que era on es depositava el gra perquè caiguera al centre de les moles, i la farinera, on s'arreplegava la farina que eixia d'entre les moles. També hi havia una grua per a alçar les pedres quan s'havien de repicar. La sala inferior, denominada cacau, ocupa un espai generalment allargat, estret i de poca alçària, davall mateix de les moles. Allí es troba el mecanisme motriu del molí i l'engranatge que fa girar la mola superior. Al costat de la segitia (conducte per on ix l'aigua a pressió o per gravetat) es troba el rodet amb els àlems sobre un banc que s'acciona per mitjà d'un alçador des de la sala superior. La segitia disposa també d'un ganxo per a obrir o tancar el pas de l'aigua a través d'ella que es manipula des de la sala de moles, i permet moure o aturar el rodet.

INTERÉS VISUAL	2	
HITOS	NO	
PUNTOS DE OBSERVACIÓN	CERCANO	ACCESOS
VALOR PAISAJÍSTICO	2	

FICHA Nº 16	TIPO DE RECURSO ELEMENTOS CATALOGADOS Listado de Etnologías	CARÁCTER DE LA PROTECCIÓN PATRIMONIO CULTURAL VALENCIANO
-------------	--	--

IDENTIFICACIÓN DEL INMUEBLE	FOTOGRAFÍAS
CÓDIGO:	
DENOMINACIÓN: MOLÍ DE SERRA	
OTRA DENOMINACIÓN:	
MUNICIPIO: BURRIANA	
COMARCA: LA PLANA BAIXA	
PROVINCIA: CASTELLÓN	
LOCALIZACIÓN: Cinc quilòmetres al nord de la ciutat, molt a prop de la banda dreta del riu Millars	
ÉPOCA: 1862	
USO PRIMITIVO: Abandonat com a casa de camp. Abans molí de farina	
USO ACTUAL: Regularització del pas de l'aigua per sota del molí i eliminació dels mecanismes propis del molí	
ESTILO:	
TIPOLOGÍA: PATRIMONI PREINDUSTRIAL	
ANOTACIÓN:	
ESTADO: BO	
CATEGORÍA:	
GRADO DE PROTECCIÓN:	

DESCRIPCIÓN

El molí és un edifici exempt de planta rectangular i dues altures que es disposa directament sobre la séquia que li subministrava el cabal d'aigua. Esta séquia s'anomena Braç de Serra i deriva del Molí nou. Li permetia funcionar contínuament, encara que amb poc cabal d'aigua. La construcció té dues crugies suportades per una jàssera central i la seua coberta és a dues aigües. La façana principal està orientada a l'est i té una porta d'accés lleugerament desplaçada a la dreta, sobre la qual hi ha dos finestres menudes a la planta superior, mentre que a l'extrem sud hi ha restes d'un rellotge de sol. La fàbrica general de l'edifici és de maçoneria basta lluada i emblanquinada. A la part davantera del molí, sobre l'eixida del cacau i de la séquia que continua, es va construir després una xicoteta dependència adossada, de menor altura que el cos principal i sense més buits que una finestra sobre el caixer de la séquia, per a acollir part de la nova maquinària industrial que se va anar instal·lant al llarg del segle XX. El molí disposava de dues moles. Hui en dia no queda rastre de les pedres ni de la resta d'artefactes utilitzats per a la mòlta, només hi ha les ruïnes d'alguns paraments del molí com l'estorat de les moles. Durant el revestiment de les séquies es van anul·lar les entrades d'aigua, es va cegar el cacau i es va eliminar el salt d'aigua.

Els molins fariners d'aigua s'accionen per mitjà d'una roda horitzontal o rodet. L'energia hidràulica es convertix en força motriu en incidir sobre el rodet i fer-lo girar, prolongant el moviment de rotació a la mola superior. La seua funció bàsica és moldre i triturar el gra per a convertir-lo en farina per mitjà de la fricció que la mola superior i mòbil realitza sobre la mola inferior que es troba encastada en un banc d'obra. L'objectiu de conduir l'aigua des de la pròpia séquia o des d'una bassa al cacau on es troba la roda d'òlems s'aconsegueix mitjançant la construcció d'un cup vertical o d'una rampa inclinada situats a la part posterior del molí. Inicialment tot l'engranatge mecànic estava construït amb fusta. Només l'agulla de l'arbre i el dau sobre el qual este llisca en el moviment de rotació són de bronze, a més de la nadilla (peça que unix l'eix a la roda volandera o superior) que és de ferro. El procés d'industrialització va generalitzar l'ús del metall per a construir tot tipus de ferramentes i peces, incloses moltes de l'engranatge que van ser substituïdes. La separació entre les moles era més precisa, es va millorar el dibuix de les pedres i es van popularitzar les moles franceses (anomenades així per importar-se de la regió francesa de "La Ferté"), que milloraven la qualitat de la farina de blat. La molla tradicional del gra comportava una sèrie de treballs manuals abans i després de transformar-lo en farina. La neteja del gra es feia submergint-lo en l'aigua de la séquia i assecant-lo posteriorment per a separar la corfa i el pallús del gra, i obtindre també un grau d'humitat idoni per a evitar que la fricció de les moles el cremara. Una vegada obtinguda la farina calia garbellar-la amb sedassos manuals per a separar-la segons les distintes qualitats. A partir de la segona meitat del segle XIX este procés es va automatitzar amb la introducció progressiva de màquines com la limpia i la cernedora. El primer artefacte separava les impureses del gra gràcies a la força centrífuga del seu tambor i, en ocasions, disposava d'un caragol sense fi que l'anava humitejant convenientment abans d'introduir-lo en la gronsa. La cernedora seleccionava els tipus de farines per mitjà de sedassos de diferent grossària. Ambdós màquines funcionaven gràcies a un sistema de corretges accionades pel moviment de rotació de la mola. Amb l'abandó de l'energia hidràulica van passar a accionar-se de forma independent.

Un molí fariner hidràulic està constituït pel casal pròpiament dit i tota una sèrie de construccions hidràuliques annexes que permeten el seu funcionament (séquies, bassa, cup o rampa, etc.) L'edifici del molí varia amb el pas del temps, va adquirint unes dimensions cada cop més grans, i aplica solucions arquitectòniques diferents per a cada època que s'adapten a les demandes i les necessitats del moment. Al casal es diferencien clarament dos espais: la sala de moles on es desenvolupa la funció de moldre el gra. Ací es troben les pedres junt amb la gronsa, que era on es depositava el gra perquè caiguera al centre de les moles, i la farinera, on s'arreglaven la farina que eixia d'entre les moles. També hi havia una grua per a alçar les pedres quan s'havien de repicar. La sala inferior, denominada cacau, ocupa un espai generalment allargat, estret i de poca alçària, davall mateix de les moles. Allí es troba el mecanisme motriu del molí i l'engranatge que fa girar la mola superior. Al costat de la segitia (conduïda per on ix l'aigua a pressió o per gravetat) es troba el rodet amb els òlems sobre un banc que s'acciona per mitjà d'un alçador des de la sala superior. La segitia disposa també d'un ganxo per a obrir o tancar el pas de l'aigua a través d'ella que es manipula des de la sala de moles, i permet moure o aturar el rodet.

INTERÉS VISUAL	2	
HITOS	NO	
PUNTOS DE OBSERVACIÓN	CERCANO	ACCESOS
VALOR PAISAJÍSTICO	2	

FICHA Nº 17	TIPO DE RECURSO ELEMENTOS CATALOGADOS Listado de Etnologías	CARÁCTER DE LA PROTECCIÓN PATRIMONIO CULTURAL VALENCIANO
-------------	---	---

IDENTIFICACIÓN DEL INMUEBLE	FOTOGRAFÍAS
CÓDIGO:	
DENOMINACIÓN: MOLÍ QUALO	
OTRA DENOMINACIÓN:	
MUNICIPIO: BURRIANA	
COMARCA: LA PLANA BAIXA	
PROVINCIA: CASTELLÓN	
LOCALIZACIÓN: Al costat de la carretera Castelló-Borriana, cinc quilòmetres al nord de la ciutat	
ÈPOCA: 1859	
USO PRIMITIVO: Abans, molí fariner	
USO ACTUAL: Residencial	
ESTILO:	
TIPOLOGÍA: PATRIMONI PREINDUSTRIAL	
ANOTACIÓN:	
ESTADO: BO	
CATEGORÍA:	
GRADO DE PROTECCIÓN:	

DESCRIPCIÓN

Es tracta d'un dels pocs molins de Borriana que encara es manté en peu, conservant en bona mesura el que ha sigut la seua arquitectura original de meitat del segle XIX El molí presenta, malgrat la seua relativa modernitat, diverses etapes constructives que han anat configurant l'aspecte que té actualment. La planta general de l'edifici és prou irregular, com a resultat de l'addició de diferents mòduls rectangulars El casal del molí té dues altures i una coberta a dues aigües vessants a les façanes laterals. La façana principal està orientada al migdia i presenta una distribució asimètrica dels buits ja que concentra la part del molí en el costat oriental i l'habitatge en l'occidental. Al costat esquerre de la porta, hi ha un pou d'aigua de reduïdes dimensions que es troba adossat a la façana i amb l'accés des de l'interior de la casa. Aproximadament en l'eix de la coberta hi ha un rellotge de sol i, davall d'ell, hi havia un retaule de ceràmica amb la figura pintada de Sant Joan Baptista, en homenatge el patronímic del fundador del molí, que ha desaparegut actualment. Les finestres de la planta baixa disposen d'enreixats. La fàbrica del molí és de maçoneria basta i lluïda El conjunt d'edificis del molí presenta en la seua majoria dues altures. La planta baixa de l'edifici va ser utilitzada com a sala de moles amb dos jocs que encara es conserven en el seu lloc La falta d'espai i la grandària de la maquinària industrial va obligar a l'ampliació del molí. Per a això es va construir una nova dependència en la part posterior, sobre la mateixa séquia i sobre les entrades d'aigua als cacaos, que encara conserva alguns engranatges Uns metres abans d'arribar al molí, la séquia s'eixampla per l'esquerra per mitjà d'un vessador per a la circulació de l'aigua. Dins del caixer de la séquia es disposen les dues entrades d'aigua als cacaos per a incidir sobre els rodets per mitjà de rampes. Els arcs són rebaixats i estan fets de rajoles disposades de cantell.

Els molins fariners d'aigua s'accionen per mitjà d'una roda horitzontal o rodet. L'energia hidràulica es convertix en força motriu en incidir sobre el rodet i fer-lo girar, prolongant el moviment de rotació a la mola superior. La seua funció bàsica és moldre i triturar el gra per a convertir-lo en farina per mitjà de la fricció que la mola superior i mòbil realitza sobre la mola inferior que es troba encastada en un banc d'obra. L'objectiu de conduir l'aigua des de la pròpia séquia o des d'una bassa al cacau on es troba la roda d'àlems s'aconsegueix mitjançant la construcció d'un cup vertical o d'una rampa inclinada situats a la part posterior del molí. Inicialment tot l'engranatge mecànic estava construït amb fusta. Només l'agulla de l'arbre i el dau sobre el qual este llisca en el moviment de rotació són de bronze, a més de la nadilla (peça que unix l'eix a la roda volandera o superior) que és de ferro. El procés d'industrialització va generalitzar l'ús del metall per a construir tot tipus de ferramentes i peces, incloses moltes de l'engranatge que van ser substituïdes. La separació entre les moles era més precisa, es va millorar el dibuix de les pedres i es van popularitzar les moles franceses (anomenades així per importar-se de la regió francesa de "La Ferté"), que milloraven la qualitat de la farina de blat. La molla tradicional del gra comportava una sèrie de treballs manuals abans i després de transformar-lo en farina. La neteja del gra es feia submergint-lo en l'aigua de la séquia i assecant-lo posteriorment per a separar la corfa i el pallús del gra, i obtindre també un grau d'humitat idoni per a evitar que la fricció de les moles el cremara. Una vegada obtinguda la farina calia garbellar-la amb sedassos manuals per a separar-la segons les distintes qualitats. A partir de la segona meitat del segle XIX este procés es va automatitzar amb la introducció progressiva de màquines com la limpia i la cernedora. El primer artefacte separava les impureses del gra gràcies a la força centrífuga del seu tambor i, en ocasions, disposava d'un caragol sense fi que l'anava humitejant convenientment abans d'introduir-lo en la gronsa. La cernedora seleccionava els tipus de farines per mitjà de sedassos de diferent grossària. Ambdós màquines funcionaven gràcies a un sistema de corretges accionades pel moviment de rotació de la mola. Amb l'abandó de l'energia hidràulica van passar a accionar-se de forma independent.

Un molí fariner hidràulic està constituït pel casal pròpiament dit i tota una sèrie de construccions hidràuliques annexes que permeten el seu funcionament (séquies, bassa, cup o rampa, etc.) L'edifici del molí varia amb el pas del temps, va adquirint unes dimensions cada cop més grans, i aplica solucions arquitectòniques diferents per a cada època que s'adapten a les demandes i les necessitats del moment. Al casal es diferencien clarament dos espais: la sala de moles on es desenvolupa la funció de moldre el gra. Ací es troben les pedres junt amb la gronsa, que era on es depositava el gra perquè caiguera al centre de les moles, i la farinera, on s'arregljava la farina que eixia d'entre les moles.

També hi havia una grua per a alçar les pedres quan s'havien de repicar. La sala inferior, denominada cacau, ocupa un espai generalment allargat, estret i de poca alçària, davall mateix de les moles. Allí es troba el mecanisme motriu del molí i l'engranatge que fa girar la mola superior. Al costat de la segitia (conduïda per on ix l'aigua a pressió o per gravetat) es troba el rodet amb els àlems sobre un banc que s'acciona per mitjà d'un alçador des de la sala superior. La segitia disposa també d'un ganxo per a obrir o tancar el pas de l'aigua a través d'ella que es manipula des de la sala de moles, i permet moure o aturar el rodet.

En la sala de moles es conserven els dos jocs de moles amb tot el parament i els efectes propis per al funcionament com els estorats, la gronsa, les grues per a alçar les moles i les farineres, que es troben entaulades a l'interior. En el xicotet espai d'esta sala també hi ha la maquinària de corretges i corrioles que transmetia el moviment i la força motora a la planta superior, on posaven en funcionament la maquinària industrial de limpies i cernedoras per a garbellar el gra i classificar després els diferents tipus de farina.

INTERÉS VISUAL	2	
HITOS	NO	
PUNTOS DE OBSERVACIÓN	CERCANO	CULTIVOS PRÓXIMOS
VALOR PAISAJÍSTICO	1	

INTERÉS VISUAL	2	
HITOS	NO	
PUNTOS DE OBSERVACIÓN	CERCANO	CULTIVOS PRÓXIMOS
VALOR PAISAJÍSTICO	1	

FICHA Nº 18	TIPO DE RECURSO ELEMENTOS CATALOGADOS Listado de Etnologías	CARÁCTER DE LA PROTECCIÓN PATRIMONIO CULTURAL VALENCIANO
-------------	---	---

IDENTIFICACIÓN	FOTOGRAFÍAS
CÓDIGO:	sin datos
DENOMINACIÓN: PANDEROLA	
OTRA DENOMINACIÓN:	
MUNICIPIO: BURRIANA	
COMARCA: LA PLANA BAIXA	
PROVINCIA: CASTELLÓN	
LOCALIZACIÓN: PLAÇA DE L'ESTACIONETA	
ÉPOCA:	
USO PRIMITIVO:	
USO ACTUAL:	
ESTILO:	
TIPOLOGÍA:	
ANOTACIÓN:	
ESTADO:	
CATEGORÍA:	
GRADO DE PROTECCIÓN:	

DESCRIPCIÓN

sin datos

INTERÉS VISUAL	
HITOS	
PUNTOS DE OBSERVACIÓN	
VALOR PAISAJÍSTICO	

FICHA Nº 19	TIPO DE RECURSO ELEMENTOS CATALOGADOS Listado de Etnologías	CARÁCTER DE LA PROTECCIÓN PATRIMONIO CULTURAL VALENCIANO
-------------	--	--

IDENTIFICACIÓN	FOTOGRAFÍAS
CÓDIGO:	
DENOMINACIÓN: PARTIDORS DE LES SÉQUIES JUSSANA I SOBIRANA DE BORRIANA	
OTRA DENOMINACIÓN:	
MUNICIPIO: BURRIANA	
COMARCA: LA PLANA BAIXA	
PROVINCIA: CASTELLÓN	
LOCALIZACIÓN: Es troba dins del complex dels partidors de Borriana-Nules, vora el camí de Castelló i prop del riu Millars	
ÈPOCA: 1405	
USO PRIMITIVO:	
USO ACTUAL: Partició de les aigües de reg entre la séquia Sobirana i la Jussana de Borriana	
ESTILO:	
TIPOLOGIA:	
ANOTACIÓN:	
ESTADO: Bo i en funcionament	
CATEGORÍA:	
GRADO DE PROTECCIÓN:	

DESCRIPCIÓN

L'origen del partidor de la Jussana i la Sobirana cal buscar-lo l'any 1405, quan el rei Martí I va ordenar la unificació de les dues séquies que tenia Borriana en aquell moment, la Major i la de Seca. L'any 1440 este partidor va ser modificat en considerar-se que era massa alt i estret. L'obra que podem apreciar actualment correspon a esta modificació i consistix en un tallamar de carreus que dividix el caixer de la séquia en dues parts proporcionals a l'aigua que correspon a cadascuna d'elles, cinc files a la Jussana i deu a la Sobirana. Actualment no es pot apreciar des de l'exterior perquè ha quedat dins del tancat de la Casa de Comportes de Borriana-Nules. De banda a banda de les parets laterals del tancat i passant per sobre del tallamar, s'ha col·locat una mena de passarel·la que no té res a veure amb la construcció original del segle XV. Les llengües són un magnífic exemple de partidor d'aigües que genera dos noves séquies. El seu peculiar nom es deu a la forma física d'este element hidràulic ja que es tracta d'un tallamar central, construït dins del caixer de la séquia amb obra sòlida d'argamassa i inclús de carreus. La seua finalitat és la de dividir el cabal unitari d'aigua en dos parts proporcionals, no necessàriament iguals segons la seua ubicació en l'interior del caixer, que corresponen a les noves séquies que d'allí naixen. La seua localització dins de la séquia, en la mateixa direcció de l'aigua corrent, genera després de la seua partició l'existència de dos nous caixers, que discorren quasi paral·lels en el seu tram inicial.

INTERÉS VISUAL	2	
HITOS	NO	
PUNTOS DE OBSERVACIÓN	CERCANO	IN SITU
VALOR PAISAJÍSTICO	1	

FICHA Nº 20	TIPO DE RECURSO ELEMENTOS CATALOGADOS Listado de Etnologías	CARÁCTER DE LA PROTECCIÓN PATRIMONIO CULTURAL VALENCIANO
-------------	---	---

IDENTIFICACIÓN	FOTOGRAFÍAS
CÓDIGO:	
DENOMINACIÓN: SÉQUIA DE BORRIANA	
OTRA DENOMINACIÓN:	
MUNICIPIO: BURRIANA	
COMARCA: LA PLANA BAIXA	
PROVINCIA: CASTELLÓN	
LOCALIZACIÓN: Recorre el terme municipal de Borriana de N a S, tot i naixer al terme de Vila-real	
ÉPOCA: SEGLE XIII APROX.	
USO PRIMITIVO:	
USO ACTUAL: Agrícola i abans també moliner	
ESTILO:	
TIPOLOGÍA:	
ANOTACIÓN:	
ESTADO: Bo i en funcionament	
CATEGORÍA:	
GRADO DE PROTECCIÓN:	

DESCRIPCIÓN

La séquia Major de Burriana té uns orígens anteriors a la conquesta cristiana del segle XIII. Seria en plena època islàmica, probablement a partir del segle X, quan es construiria el complex sistema de regadiu de l'horta històrica al voltant del que començaria a ser una xicoteta ciutat islàmica. Durant els últims segles la séquia Major de Borriana ha tingut un traçat pràcticament idèntic, travessant el terme municipal en diagonal de NE a SO, que es dividia molt prop del riu en dos grans seccions: la séquia Major o Sobirana i la séquia Jussana, cada una amb els seus posteriors braçals i divisions. Tradicionalment s'ha considerat que este disseny era l'original, inclús d'època islàmica, però en realitat té el seu origen en els primers anys del segle XV. Va ser en 1405 quan el rei Martí I va ordenar la unificació de les dues comunitats de regants que hi havia fins llavors, la de la séquia Major i la de la séquia de Seca (i Benirragel). Esta última va passar a partir de llavors a anomenar-se séquia Jussana, i comprenia pràcticament tota la zona d'horta entre el nucli urbà i el riu Millars. Per la seua banda, la séquia Major o Sobirana regava la mitat meridional del terme, aproximadament des del riu Sec fins a Nules, a més d'incloure l'abastiment de la vila. Fins llavors estos dos sistemes de reg no estaven comunicats i cada un tenia el seu propi assut i gola en el riu, sent a partir d'estos anys quan es va construir el primer assut comú, així com la connexió d'ambdues séquies. Construir la séquia particular de

Nules i separar-la de la Sobirana de Borriana. Després de la construcció de la nova séquia de Nules, els diferents braços de Borriana acabaven en el límit municipal i abocaven les seues aigües al barranc de Betxí i més avall en el desguàs del Fleix La séquia Major de Borriana té una longitud aproximada de 12'5 km des de l'assut en el riu Millars fins al límit amb el terme de Nules. El seu recorregut anterior es prolongava durant 3 quilòmetres més en este últim municipi, passava al costat de Mascarell i un poc més allunyat del recinte medieval de Nules, fins a arribar al barranc de la Murta Després de l'assut, la séquia discorre paral·lela al riu durant poc més de dos quilòmetres, sense possibilitat alguna de regar terres, ja que va encaixada. A l'altura del camí de Castelló i Almassora realitza un gir de 90º i pren la direcció NE-SO per a creuar tot el municipi El reg de l'horta de Borriana es realitza per mitjà de tota una sèrie de séquies el traçat de les qual és oblic, seguint les corbes de nivell, però buscant finalitzar al costat del mar, en les zones de marjals i ullals, per mitjà d'un complex sistema de ramificacions Respecte a la morfologia de les seues séquies, estes s'han mantingut de terra durant molt de temps. El seu tram inicial, des de l'assut fins als partidors majors Jussà i Sobirà, va ser revestit l'any 1931. A partir de la dècada de 1950 es va iniciar un lent procés d'obres de revestiment de caixers que va afectar una quarta part de les séquies. Va ser entre 1965 i 1967 quan es va produir un fort impuls d'estes obres sobre més de la meitat dels canals, que es va acabar durant els anys següents Al llarg dels més de dotze quilòmetres de recorregut, la séquia Major de Borriana, i més concretament la Sobirana o de la Tanda, només es troba amb un obstacle orogràfic de rellevància: el riu Sec de Borriana o riu Anna, que supera per mitjà d'una bota o cano. A l'extrem meridional, el barranc de Betxí era sortejat per mitjà d'un gual sobre el mateix llit donada la seua escassa profunditat El terme séquia deriva de l'àrab saqiya, i és l'element clau dins de tot sistema hidràulic. El seu paper és conduir l'aigua des del punt de captació fins a un lloc determinat (bancals d'horta, basses, molins, etc.), per la qual cosa es construeix amb un lleuger desnivell que permet la circulació de l'aigua per gravetat Les séquies constitueixen l'esquelet bàsic i funcional que vertebrava els sistemes de reg, permetent la canalització, conducció i distribució de l'aigua Dins d'un mateix sistema hidràulic cal diferenciar diversos tipus de séquies segons siga el cabal d'aigua que transporten i la seua funció en el repartiment de la mateixa. Hi ha una séquia principal o séquia mare que va perfilant el perímetre de reg i conduïx tot el cabal hídic. A vegades, també rep el nom de séquia major. A partir d'ella naixen una sèrie de séquies o derivacions que, prenent part del cabal, permeten l'abastiment a una àrea concreta de tot el perímetre. Seguint una estructura ramificada es troba un grup més nombrós de séquies que s'encarreguen de fer arribar l'aigua als distints camps regats. La construcció de les séquies es realitzava, generalment, excavant el propi terreny.

INTERÉS VISUAL		4
HITOS	SI	
PUNTOS DE OBSERVACIÓN	CORREDOR DE LA ACEQUIA	
VALOR PAISAJÍSTICO		4

FICHA Nº 21	TIPO DE RECURSO ELEMENTOS CATALOGADOS Listado de Etnologías	CARÁCTER DE LA PROTECCIÓN PATRIMONIO CULTURAL VALENCIANO
-------------	---	---

IDENTIFICACIÓN	FOTOGRAFÍAS
CÓDIGO:	
DENOMINACIÓN: ULL DE LA VILA	
OTRA DENOMINACIÓN:	
MUNICIPIO: BURRIANA	
COMARCA: LA PLANA BAIXA	
PROVINCIA: CASTELLÓN	
LOCALIZACIÓN: Sobre el caixer de la séquia sobirana, a uns 50 m abans d'arribar a la cruïlla amb el camí d'Onda	
ÉPOCA: SEGLE XIII	
USO PRIMITIVO:	
USO ACTUAL: Agrícola i abans també moliner	
ESTILO:	
TIPOLOGÍA: Derivació d'aigües	
ANOTACIÓN:	
ESTADO: Bo i en funcionament	
CATEGORÍA:	
GRADO DE PROTECCIÓN:	

DESCRIPCIÓN

El partidor de l'Ull de la Vila ha sigut des de molt antic una obra de pedra, en la qual s'obria el forat o ull per on passava la quantitat d'aigua establida. En diferents concòrdies conservades, figura que el diàmetre d'este ull o forat havia de ser d'un pam i un dit. Este ull dóna lloc a una de les séquies secundàries més importants derivades de la Sobirana, doncs era la que abastia el nucli urbà de Borriana des d'època medieval. El seu dret d'aigües era permanent, per la qual cosa estava sempre obert i amb l'aigua corrents pel tal d'assegurar el subministrament a la població. Després de la construcció de la séquia nova de Nules i la separació de les aigües

d'ambues poblacions en dies diferents, va haver de construir-se una séquia que prenguera l'aigua contínua que corresponia a l'Ull de la Vila i l'abocara sobre el vell caixer d'esta, creuant inclús per damunt de la séquia Sobirana. Hui en dia es conserva l'esmentat ull construït en una gran llosa de pedra i emmarcat pel nou caixer de formigó. A més, i amb poca fortuna, s'ha instal·lat un portell metàl·lic que permet regular el pas de l'aigua, però que impedit apreciar correctament l'escut gravat en pedra que existix a la part superior del partidor.

INTERÉS VISUAL		1
HITOS	NO	
PUNTOS DE OBSERVACIÓN	IN SITU	
VALOR PAISAJÍSTICO		1

FICHA Nº 22	TIPO DE RECURSO ELEMENTOS CATALOGADOS Listado de Etnologías	CARÁCTER DE LA PROTECCIÓN PATRIMONIO CULTURAL VALENCIANO
-------------	--	--

IDENTIFICACIÓN	FOTOGRAFÍAS
CÓDIGO:	
DENOMINACIÓN: ULL DE LES FORQUES	
OTRA DENOMINACIÓN:	
MUNICIPIO: BURRIANA	
COMARCA: LA PLANA BAIXA	
PROVINCIA: CASTELLÓN	
LOCALIZACIÓN: Proxima a la casa de comportes de Borriana-Nules, vora el camí de Castelló	
ÉPOCA: SEGLE XIII	
USO PRIMITIVO:	
USO ACTUAL: Agrícola: reg	
ESTILO:	
TIPOLOGÍA: EQUIPAMENTS TÈCNICS COL·LECTIUS, COMUNICACIONS I OBRES PÚBLIQUES	
ANOTACIÓN:	
ESTADO: Bo i en funcionament	
CATEGORÍA:	
GRADO DE PROTECCIÓN:	

DESCRIPCIÓN

L'ull de les Forques ha sigut des d'antic una obra feta de pedra. Sobre una gran llosa de pedra es practicà un forat, més o menys circular, les dimensions del qual s'ajusten a les proporcions d'aigua que li corresponen, i que, en este cas, és de 25 per 30 cm, per on passen les 4 files que se'n deriven d'ell de les 19 que li corresponen a Borriana. El forat es troba arran de terra i, malgrat el revestiment del caixer de la séquia, la construcció es conserva intacta, i es pot apreciar perfectament pels dos costats la llosa de pedra. Es tracta de la primera sagnia de la séquia de Borriana, ja que està situat abans de la partició entre la Sobirana i la Jussana. Disposa de dret continu d'aigua, raó per la qual sempre està obert.

INTERÉS VISUAL		1
HITOS	NO	
PUNTOS DE OBSERVACIÓN	IN SITU	
VALOR PAISAJÍSTICO		1

FICHA Nº 23	TIPO DE RECURSO ELEMENTOS CATALOGADOS Listado de yacimientos arqueológicos	CARÁCTER DE LA PROTECCIÓN PATRIMONIO CULTURAL VALENCIANO
-------------	---	---

IDENTIFICACIÓN	FOTOGRAFÍAS
CÓDIGO:	sin datos
DENOMINACIÓN: C/ BARRANQUET, Nº65	
OTRA DENOMINACIÓN:	
MUNICIPIO: BURRIANA	
COMARCA: LA PLANA BAIXA	
PROVINCIA: CASTELLÓN	
LOCALIZACIÓN:	
ÉPOCA:	
USO PRIMITIVO:	
USO ACTUAL:	
ESTILO:	
TIPOLOGÍA:	
ANOTACIÓN:	
ESTADO:	
CATEGORÍA:	
GRADO DE PROTECCIÓN:	

DESCRIPCIÓN

sin datos

INTERÉS VISUAL	
HITOS	
PUNTOS DE OBSERVACIÓN	
VALOR PAISAJÍSTICO	

FICHA Nº 24	TIPO DE RECURSO ELEMENTOS CATALOGADOS Listado de yacimientos arqueológicos	CARÁCTER DE LA PROTECCIÓN PATRIMONIO CULTURAL VALENCIANO
-------------	---	---

IDENTIFICACIÓN	FOTOGRAFÍAS
CÓDIGO:	
DENOMINACIÓN: C/ BARRANQUET, Nº 9	
OTRA DENOMINACIÓN:	
MUNICIPIO: BURRIANA	
COMARCA: LA PLANA BAIXA	
PROVINCIA: CASTELLÓN	
LOCALIZACIÓN:	
ÉPOCA: MEDIEVAL. S.IX	
USO PRIMITIVO: ASSENTAMENT EN PLA. FORTIFICACIÓ	
USO ACTUAL:	
ESTILO:	
TIPOLOGÍA:	
ANOTACIÓN:	
ESTADO:	
CATEGORÍA:	
GRADO DE PROTECCIÓN:	

DESCRIPCIÓN

EXCAVACIÓ URBANA AL PEU D'UNA DE LES TORRES DE LA MURALLA MEDIEVAL DE LA VILA, CONCRETAMENT ENTRE AQUESTA I LA BERMA.

INTERÉS VISUAL		1
HITOS	NO	
PUNTOS DE OBSERVACIÓN	IN SITU	
VALOR PAISAJÍSTICO		1

FICHA Nº 25	TIPO DE RECURSO ELEMENTOS CATALOGADOS Listado de yacimientos arqueológicos	CARÁCTER DE LA PROTECCIÓN PATRIMONIO CULTURAL VALENCIANO
-------------	---	---

IDENTIFICACIÓN	FOTOGRAFÍAS
CÓDIGO:	
DENOMINACIÓN: C/ MAYOR	
OTRA DENOMINACIÓN:	
MUNICIPIO: BURRIANA	
COMARCA: LA PLANA BAIXA	
PROVINCIA: CASTELLÓN	
LOCALIZACIÓN:	
ÉPOCA: SEGLE IX	
USO PRIMITIVO:	
USO ACTUAL:	
ESTILO:	
TIPOLOGÍA:	
ANOTACIÓN:	
ESTADO:	
CATEGORÍA:	
GRADO DE PROTECCIÓN:	

DESCRIPCIÓN

EXCAVACIÓ ARQUEOLÒGICA DE SALVAMENT. EXHUMACIÓ D'ESTRUCTURES MEDIEVALS DIVERSES.

INTERÉS VISUAL		1
HITOS	NO	
PUNTOS DE OBSERVACIÓN	IN SITU	
VALOR PAISAJÍSTICO		1

FICHA Nº 26	TIPO DE RECURSO ELEMENTOS CATALOGADOS Listado de yacimientos arqueológicos	CARÁCTER DE LA PROTECCIÓN PATRIMONIO CULTURAL VALENCIANO
-------------	---	---

IDENTIFICACIÓN	FOTOGRAFÍAS
CÓDIGO:	SIN DATOS
DENOMINACIÓN: C/ SAN BLAS	
OTRA DENOMINACIÓN:	
MUNICIPIO: BURRIANA	
COMARCA: LA PLANA BAIXA	
PROVINCIA: CASTELLÓN	
LOCALIZACIÓN:	
ÉPOCA:	
USO PRIMITIVO:	
USO ACTUAL:	
ESTILO:	
TIPOLOGÍA:	
ANOTACIÓN:	
ESTADO:	
CATEGORÍA:	
GRADO DE PROTECCIÓN:	

DESCRIPCIÓN

sin datos

INTERÉS VISUAL		
HITOS		
PUNTOS DE OBSERVACIÓN		
VALOR PAISAJÍSTICO		

FICHA Nº 27	TIPO DE RECURSO ELEMENTOS CATALOGADOS Listado de yacimientos arqueológicos	CARÁCTER DE LA PROTECCIÓN PATRIMONIO CULTURAL VALENCIANO
-------------	---	---

IDENTIFICACIÓN	FOTOGRAFÍAS
CÓDIGO:	
DENOMINACIÓN: C/ TREMEDAL, Nº 11	
OTRA DENOMINACIÓN:	
MUNICIPIO: BURRIANA	
COMARCA: LA PLANA BAIXA	
PROVINCIA: CASTELLÓN	
LOCALIZACIÓN:	
ÉPOCA:	
USO PRIMITIVO:	
USO ACTUAL:	
ESTILO:	
TIPOLOGÍA:	
ANOTACIÓN:	
ESTADO:	
CATEGORÍA:	
GRADO DE PROTECCIÓN:	

DESCRIPCIÓN

EXCAVACIÓ ARQUEOLÒGICA DE SALVAMENT AL BELL MIG DEL RECINTE MEDIEVAL DE LA CIUTAT DE BORRIANA. EXHUMACIÓ DE NIVELLS MODERNS I ISLÀMICS.

INTERÉS VISUAL		1
HITOS	NO	
PUNTOS DE OBSERVACIÓN	IN SITU	
VALOR PAISAJÍSTICO		1

FICHA Nº 29	TIPO DE RECURSO ELEMENTOS CATALOGADOS Listado de yacimientos arqueológicos	CARÁCTER DE LA PROTECCIÓN PATRIMONIO CULTURAL VALENCIANO
-------------	---	---

IDENTIFICACIÓN	FOTOGRAFÍAS
CÓDIGO:	
DENOMINACIÓN: CARGADOR DE ONDA	
OTRA DENOMINACIÓN:	
MUNICIPIO: BURRIANA	
COMARCA: LA PLANA BAIXA	
PROVINCIA: CASTELLÓN	
LOCALIZACIÓN: ACCESO EN EMBARCACIÓN DESDE EL PUERTO O PLAYA MÁS CERCANO.	
ÉPOCA:	
USO PRIMITIVO:	
USO ACTUAL:	
ESTILO:	
TIPOLOGÍA:	
ANOTACIÓN:	
ESTADO:	
CATEGORÍA:	
GRADO DE PROTECCIÓN:	

DESCRIPCIÓN

POSIBLE RELACIÓN CON LA DESEMBOCADURA DEL RÍO ANA. PODRÍAN SER EL MISMO YACIMIENTO, LO QUE NO SE PODRÁ DETERMINAR HASTA QUE NO SE REALICEN LOS ESTUDIOS CIENTÍFICOS PERTINENTES.

INTERÉS VISUAL		2
HITOS	NO	
PUNTOS DE OBSERVACIÓN	IN SITU	
VALOR PAISAJÍSTICO		2

FICHA Nº 30	TIPO DE RECURSO ELEMENTOS CATALOGADOS Listado de yacimientos arqueológicos	CARÁCTER DE LA PROTECCIÓN PATRIMONIO CULTURAL VALENCIANO
-------------	---	---

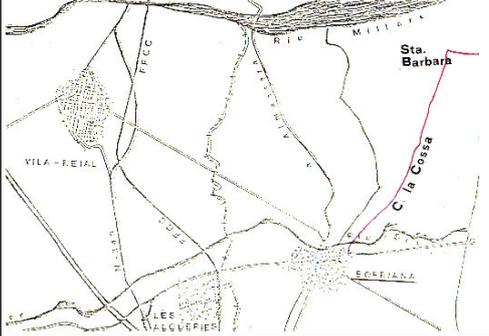
IDENTIFICACIÓN	FOTOGRAFÍAS
CÓDIGO:	
DENOMINACIÓN: DESEMBOCADURA DEL RÍO ANA	
OTRA DENOMINACIÓN:	
MUNICIPIO: BURRIANA	
COMARCA: LA PLANA BAIXA	
PROVINCIA: CASTELLÓN	
LOCALIZACIÓN:	
ÉPOCA:	
USO PRIMITIVO:	
USO ACTUAL:	
ESTILO:	
TIPOLOGÍA:	
ANOTACIÓN:	
ESTADO:	
CATEGORÍA:	
GRADO DE PROTECCIÓN:	

DESCRIPCIÓN

POSIBLE RELACIÓN CON EL CARGADOR DE ONDA. PODRÍAN SER EL MISMO YACIMIENTO, LO QUE NO SE PODRÁ DETERMINAR HASTA QUE NO SE REALICEN LOS ESTUDIOS CIENTÍFICOS PERTINENTES.

INTERÉS VISUAL		2
HITOS	NO	
PUNTOS DE OBSERVACIÓN	IN SITU	
VALOR PAISAJÍSTICO		2

FICHA Nº 31	TIPO DE RECURSO ELEMENTOS CATALOGADOS Listado de yacimientos arqueológicos	CARÁCTER DE LA PROTECCIÓN PATRIMONIO CULTURAL VALENCIANO
-------------	---	---

IDENTIFICACIÓN	FOTOGRAFÍAS
CÓDIGO:	
DENOMINACIÓN: EL CALAMÓ	
OTRA DENOMINACIÓN:	
MUNICIPIO: BURRIANA	
COMARCA: LA PLANA BAIXA	
PROVINCIA: CASTELLÓN	
LOCALIZACIÓN: PER LA SENDA DE BERBESER FINS A LA VORA DE LA MAR. DESPRÉS CONTINUAR CAP A L'ESQUERRA PER VORA MAR PASSADES DUES SÈQUIES QUE SOBRE-EIXEN CAP A LA MAR.	
ÉPOCA:	
USO PRIMITIVO:	
USO ACTUAL:	
ESTILO:	
TIPOLOGÍA:	
ANOTACIÓN:	
ESTADO:	
CATEGORÍA:	
GRADO DE PROTECCIÓN:	
	

DESCRIPCIÓN

INTERÉS VISUAL	1	
HITOS	NO	
PUNTOS DE OBSERVACIÓN	IN SITU	
VALOR PAISAJÍSTICO	1	

FICHA Nº 32	TIPO DE RECURSO ELEMENTOS CATALOGADOS Listado de yacimientos arqueológicos	CARÁCTER DE LA PROTECCIÓN PATRIMONIO CULTURAL VALENCIANO
-------------	--	---

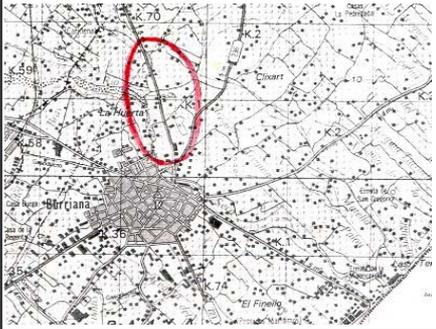
IDENTIFICACIÓN	FOTOGRAFÍAS
CÓDIGO:	
DENOMINACIÓN: EL CALAMÓ SUBACUÁTICO	
OTRA DENOMINACIÓN:	
MUNICIPIO: BURRIANA	
COMARCA: LA PLANA BAIXA	
PROVINCIA: CASTELLÓN	
LOCALIZACIÓN: 30-25 (641) CASTELLÓ DE LA PLANA, 32-25 (642) ILLES COLUMBRETES	
ÉPOCA:	
USO PRIMITIVO:	
USO ACTUAL:	
ESTILO:	
TIPOLOGÍA:	
ANOTACIÓN:	
ESTADO:	
CATEGORÍA:	
GRADO DE PROTECCIÓN:	

DESCRIPCIÓN

LAS PROSPECCIONES SE CENTRARON EN EL ÁREA FRENTE AL YACIMIENTO TERRESTRE DE EL CALAMÓ, EN UNA ZONA DONDE ERA FRECUENTE LA APARICIÓN DE ÁNFORAS TRAS LOS TEMPORALES. AL NO LOCALIZARSE UNA CONCENTRACIÓN DE HALLAZGOS SIGNIFICATIVA, SE DECIDIÓ LEVANTAR DEL FONDO TODAS LAS PIEZAS, EFECTUANDO UN PLANO DE DISTRIBUCIÓN DE HALLAZGOS QUE SIRVIERA PARA FUTURAS EXCAVACIONES. LOS HALLAZGOS DE ÁNFORAS GRECO-ITÁLICAS PARECEN DEMOSTRAR EL COMERCIO MARÍTIMO DURANTE EL SIGLO II A.C. TRAS UN PERÍODO DE AUSENCIA DE HALLAZGOS (SIGLO I A.C.) RESURGE DURANTE EL CAMBIO DE ERA, LO QUE PODEMOS RELACIONAR CON EL YACIMIENTO TERRESTRE DE ÉPOCA IMPERIAL CITADO ANTERIORMENTE. ESTE ÁREA DE EMBARCADERO SERÍA UTILIZADA CON ANTERIORIDAD AL CAMBIO DE ERA POR SU CERCANÍA A LA DESEMBOCADURA DEL RÍO MILLARS. LOS PRIMEROS CONTACTOS PUEDEN SITUARSE EN TORNO AL SIGLO VII A.C. YA QUE APARECE UN FRAGMENTO DE ÁNFORA FENICIA SIMILAR A LAS APARECIDAS EN VINARRAGELL. LA PRESENCIA DE LOS CEPOS DE ANCLA APOYA LA IDEA DE LA UTILIZACIÓN DE ESTA PLAYA COMO DESEMBARCADERO.

INTERÉS VISUAL	0	
HITOS	NO	
PUNTOS DE OBSERVACIÓN	IN SITU	
VALOR PAISAJÍSTICO	3 (SUBACUATICO)	

FICHA Nº 33	TIPO DE RECURSO ELEMENTOS CATALOGADOS Listado de yacimientos arqueológicos	CARÁCTER DE LA PROTECCIÓN PATRIMONIO CULTURAL VALENCIANO
-------------	--	--

IDENTIFICACIÓN	FOTOGRAFÍAS
CÓDIGO:	
DENOMINACIÓN: EL PALAU	
OTRA DENOMINACIÓN:	
MUNICIPIO: BURRIANA	
COMARCA: LA PLANA BAIXA	
PROVINCIA: CASTELLÓN	
LOCALIZACIÓN: PER LA CARRETERA DE BORRIANA A VILA-REAL. TRAM ENTRE LA CARRETERA I EL RIU D'ANNA O RIU SEC. S'ACCEDEIX MILLOR PEL PRIMER CAMÍ A MÀ DRETA (DIRECCIÓ BORRIANA), DESPRÉS DE PASSAR EL KM. 18.	
ÉPOCA:	
USO PRIMITIVO:	
USO ACTUAL:	
ESTILO:	
TIPOLOGÍA:	
ANOTACIÓN:	
ESTADO:	
CATEGORÍA:	
GRADO DE PROTECCIÓN:	

DESCRIPCIÓN

JACIMENT EN PLA, SITUAT EN UNA ZONA DE CONREU DELIMITADA ENTRE EL LLIT DEL RIU ANNA I LA CARRETERA DE BORRIANA A VILA-REAL. ESTÀ COMPOSTA D'UNA NECRÒPOLI D'INHUMACIÓ, UNA NECRÒPOLI D'INCINERACIÓ, UN LLIT D'OcupACIÓ NEOLÍTICA (MESADO, 1969) I RESTES VARIADES D'ASSENTAMENTS INDETERMINATS DEL BRONZE FINAL, D'ÈPOCA ALTOIMPERIAL, ISLÀMICA, MEDIEVAL CRISTIANA I MODERNA (FINS AL SEGLE XVII APROXIMADAMENT). 2.- LES RESTES EN SUPERFÍCIE SÓN ESCASSOS JA QUE EL NIVELL ARQUEOLÒGIC ES TROBA A UN METRE DE PROFUNDITAT, PERÒ ALS PUNTS EROSIUS LA PRESÈNCIA DE RESTES ARQUEOLÒGIQUES ÉS ABUNDANT (OSSOS HUMANS, CERÀMIQUES, RESTES METÀL·LICS I CARBONS). ES CONSIDERA A TOT EL CONJUNT COM A ZONA ARQUEOLÒGICA, JA QUE AL SUPERPOSAR-SE PARCIALMENT ELS DIFERENTS ASSENTAMENTS NO ES POT DELIMITAR EXACTAMENT LA SEUA EXTENSIÓ. ES SUPOSA QUE AQUESTA EXTENSIÓ ÉS DE 500.000 METRES QUADRATS I UNA ESTRATIGRAFIA APROXIMADA DE 5 A 6 METRES DE PROFUNDITAT.

INTERÉS VISUAL		1
HITOS	NO	
PUNTOS DE OBSERVACIÓ	IN SITU	
VALOR PAISAJÍSTICO		1

FICHA Nº 34	TIPO DE RECURSO ELEMENTOS CATALOGADOS Listado de yacimientos arqueológicos	CARÁCTER DE LA PROTECCIÓN PATRIMONIO CULTURAL VALENCIANO
-------------	--	--

IDENTIFICACIÓN	FOTOGRAFÍAS
CÓDIGO:	
DENOMINACIÓN: EL PALAU I	
OTRA DENOMINACIÓN:	
MUNICIPIO: BURRIANA	
COMARCA: LA PLANA BAIXA	
PROVINCIA: CASTELLÓN	
LOCALIZACIÓN: PER LA CARRETERA DE BORRIANA A VILA-REAL. TRAM ENTRE LA CARRETERA I EL RIU D'ANNA O RIU SEC. S'ACCEDEIX MILLOR PEL PRIMER CAMÍ A MÀ DRETA (DIRECCIÓ BORRIANA), DESPRÉS DE PASSAR EL KM. 18.	
ÉPOCA: S. II-III	
USO PRIMITIVO:	
USO ACTUAL:	
ESTILO:	
TIPOLOGÍA:	
ANOTACIÓN:	
ESTADO:	
CATEGORÍA:	
GRADO DE PROTECCIÓN:	

DESCRIPCIÓN

RESTES D'UNA CONSTRUCCIÓ DE CARÀCTER PÚBLIC DE LA QUAL ES CONSERVA DE MANERA REPRESENTATIVA UN ESPAI O CAPÇALERA DE PLANTA ABSIDADA. ES TRACTA D'UN COMPLEX EDIFICI TERMAL DE PLANTA COMPOSTA, QUE EN PRINCIPI PODEM PENSAR QUE FORMAVA PART DEL CONJUNT CONSTRUCTIU D'UNA VILA. LA PLANTA EXCAVADA DE L'EDIFICI TÉ UNA SUPERFICIE DE 220 METRES QUADRATS. EXCAVAT L'EDIFICI PARCIALMENT, DE MOMENT ÉS POSSIBLE RECONÈIXER LA DISTRIBUCIÓ EN QUATRE SALES. LA PRIMERA ÚNICAMENT ES CONSERVEN LES RESTES DE LA CAMBRA DE FOC DE L'HYPOCAUSTUM, I S'IDENTIFICA PROBABLEMENT AMB EL CALDARIUM. L'HABITACIÓ CONTIGUA CORRESPON IGUALMENT A UNA ALTRA SALA CALEFACTADA PEL SISTEMA DE HYPOCAUSTUM, POSSIBLEMENT EL TEPIDARIUM. FINALMENT, EL FRIGIDARIUM PRESENTA UN PAVIMENT D'OPUS SIGNINUM. AQUESTA DARRERA HABITACIÓ ESTÀ FLANQUEJADA PEL NORD PER UNA BASSA A PISCINA. EL CONJUNT TERMAL QUE ALBERGA ELS BANYS ES SITUA INMEDIATAMENT AL NORD D'UNA DEPENDÈNCIA AMB CAPÇALERA ABSIDADA.

INTERÉS VISUAL	2	
HITOS	NO	
PUNTOS DE OBSERVACIÓN	CERCANO	IN SITU
VALOR PAISAJÍSTICO	2	

FICHA Nº 35	TIPO DE RECURSO ELEMENTOS CATALOGADOS Listado de yacimientos arqueológicos	CARÁCTER DE LA PROTECCIÓN PATRIMONIO CULTURAL VALENCIANO
-------------	--	--

IDENTIFICACIÓN	FOTOGRAFÍAS
CÓDIGO:	
DENOMINACIÓN: EL PALAU I	
OTRA DENOMINACIÓN:	
MUNICIPIO: BURRIANA	
COMARCA: LA PLANA BAIXA	
PROVINCIA: CASTELLÓN	
LOCALIZACIÓN: DES DE LA CV-185, EN DIRECCIÓ A VILA-REAL, HI HA QUE PRENDRE EL SEDENY DEL MOLÍ DEL PALAU, A MÀ ESQUERRA.	
ÉPOCA: S. I-IV; IX-XIII; XV-XX.	
USO PRIMITIVO:	
USO ACTUAL:	
ESTILO:	
TIPOLOGÍA:	
ANOTACIÓN:	
ESTADO:	
CATEGORÍA:	
GRADO DE PROTECCIÓN:	

DESCRIPCIÓN

LA PRIMERA PART DELS TREBALLS ARQUEOLÒGICS HA CONSISTIT EN EXCAVAR UN ESPAI DE 450 METRES QUADRATS. ES TRACTAVA DE DOCUMENTAR ELS NIVELLS BAIXMEDIEVALS I MODERNS DE LES DEPENDÈNCIES DEL MOLÍ. ÉS UN MOLÍ HIDRÀULIC INSTALAT SOBRE LA SÈQUIA DE REG. LES MODIFICACIONS EN L'ESTRUCTURA DEL MOLÍ SÓN MOLT DIFÍCILS DE DIFERENCIAR, HAVENT ESTAT REUTILITZAT DURANT EL SEGLE XIX I PRIMER TREÇ DEL XX. EL MOLÍ CONSTA D'UN CONDUCTE VERTICAL DE CAIGUDA DE L'AIGUA QUE PRESENTA UNA SECCIÓ VERTICAL AMB LLEUGERA FORMA D'EMBUT. EN ÈPOCA BAIXMEDIEVAL/MODERNA AQUEST CUP ESTÀ ADOSSAT A UNA BASSA O BASAL DE MORFOLOGIA RECTÀNGULAR. ENTRE EL FINAL DEL XIX I PRINCIPIS DEL XX AQUEST ELEMENT PASSA A SER UN PARTIDOR MÉS DE LA SÈQUIA. LA VOLTA ES TRACTA D'UN ELEMENT COMPLEMENTARI DE L'EDIFICACIÓ ON ES SITUA L'APARELL PER A MOLDRE, I ES TROBA ADOSSAT AL CUP. LA PART INFERIOR DOCUMENTADA (EL CACAU), ON CAU L'AIGUA DES DEL CONDUCTE VERTICAL PER A FER RODAR LA RODA. LA SEGONA PART DELS TREBALLS HA CONSISTIT EN DOCUMENTAR ELS NIVELLS HISPANO-MUSULMANS, QUE EN CAP MOMENT ES RELACIONEN EN ALGUNA DE LES DEPENDÈNCIES DEL MOLÍ. ES TRACTA D'UN NIVELL D'ARRASSAMENT DE L'ANTIGA ALQUERIA DE BENIMAM (DOCUMENTADA A LES INMEDIACIONS). AQUEST NIVELL ISLÀMIC A REMOGUT ALTRE ESTRAT MÉS ANTIC DE CRONOLOGIA ROMANA, UN ESPAI DE VERTIT AMB ABUNDANTS FRAGMENTES DE TEGULAE, DOLIAE, SIGILLATA I CERÀMICA COMUNA.

INTERÉS VISUAL	2
HITOS	NO
PUNTOS DE OBSERVACIÓN	ACCESO
VALOR PAISAJÍSTICO	1

FICHA Nº 36	TIPO DE RECURSO ELEMENTOS CATALOGADOS Listado de yacimientos arqueológicos	CARÁCTER DE LA PROTECCIÓN PATRIMONIO CULTURAL VALENCIANO
-------------	--	--

IDENTIFICACIÓN	FOTOGRAFÍAS
CÓDIGO:	
DENOMINACIÓN: EL PALAU III	
OTRA DENOMINACIÓN:	
MUNICIPIO: BURRIANA	
COMARCA: LA PLANA BAIXA	
PROVINCIA: CASTELLÓN	
LOCALIZACIÓN: DES DE LA CV-185, EN DIRECCIÓ A VILA-REAL, HI HA QUE PRENDRE EL CAMÍ DEL BATLE, A MÀ DRETA.	
ÉPOCA: S. X-XI FINS AL XVI-XVII	
USO PRIMITIVO:	
USO ACTUAL:	
ESTILO:	
TIPOLOGÍA:	
ANOTACIÓN:	
ESTADO:	
CATEGORÍA:	
GRADO DE PROTECCIÓN:	

DESCRIPCIÓN

L'ESTUDI DE L'ALQUERIA ISLÀMICA DE BENIMAM COBREIX UNA SUPERFÍCIE APROXIMADA DE 2000 METRES QUADRATS. EL JACIMENT HA ESTAT EXCAVAT PARCIALMENT, ESSENT FINS AQUEST MOMENT RECONÈIXER SA DISTRIBUCIÓ EN NOMBROSSOS DEPARTAMENTS. EL CONJUNT DE LES ESTRUCTURES TROBADES SEMBLA ARTICULAR-SE EN RELACIÓ A UN PATI CENTRAL O ÀREA OBERTA D'UNS 120 METRES QUADRATS. ES CONSTRUIXEN NOMBROSSOS EDIFICIS AL TEMPS QUE TÉ LLOC UNA REUTILITZACIÓ DE LES SALES DEL BANYS DE LA CONSTRUCCIÓ D'ÈPOCA ROMANA. ENTRE ELS SEGLES XIII-XIV HI HA UNA REESTRUCTURACIÓ DE L'ESPAI. S'ANIVELLA EL TERRENY I ES CONSTRUIXEN NOUS MURS DE TAPIAL VALENCIÀ. FINALMENT, LA DESPOBLACIÓ DE L'ALQUERIA DONÀ PAS A QUE PART D'AQUESTS EDIFICIS ES DESMANTELAREN PER TAL D'EMPORTAR-SE ELS MATERIALS I SER REAPROFITATS EN L'ALQUERIA DEL BATLE, PER EXEMPLE.

INTERÉS VISUAL		1
HITOS	NO	
PUNTOS DE OBSERVACIÓN	ACCESO	
VALOR PAISAJÍSTICO		1

FICHA Nº 37	TIPO DE RECURSO ELEMENTOS CATALOGADOS Listado de yacimientos arqueológicos	CARÁCTER DE LA PROTECCIÓN PATRIMONIO CULTURAL VALENCIANO
-------------	---	---

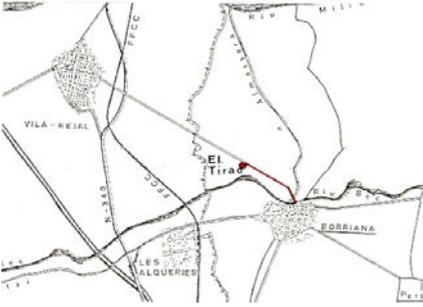
IDENTIFICACIÓN	FOTOGRAFÍAS
CÓDIGO:	
DENOMINACIÓN: EL PALAU IV	
OTRA DENOMINACIÓN:	
MUNICIPIO: BURRIANA	
COMARCA: LA PLANA BAIXA	
PROVINCIA: CASTELLÓN	
LOCALIZACIÓN: DESDE BURRIANA, POR LA CARRETERA DE VILA-REAL LA PRIMERA ROTONDA A LA DERECHA.	
ÉPOCA: SS. IV-VIII P. C.	
USO PRIMITIVO:	
USO ACTUAL:	
ESTILO:	
TIPOLOGÍA:	
ANOTACIÓN:	
ESTADO:	
CATEGORÍA:	
GRADO DE PROTECCIÓN:	

DESCRIPCIÓN

RESTOS DE CONSTRUCCIONES CORRESPONDIENTES A HABITACIONES Y UN ABSIDE QUE SE REALIZAN SOBRE UN EDIFICIO ANTERIOR CORRESPONDIENTE A UNOS BAÑOS ROMANOS. ESTAS ESTRUCTURAS SON POSTERIORMENTE REUTILIZADAS EN ÉPOCA MUSULMANA.

INTERÉS VISUAL		1
HITOS	NO	
PUNTOS DE OBSERVACIÓN	ACCESO	
VALOR PAISAJÍSTICO		1

FICHA Nº 38	TIPO DE RECURSO ELEMENTOS CATALOGADOS Listado de yacimientos arqueológicos	CARÁCTER DE LA PROTECCIÓN PATRIMONIO CULTURAL VALENCIANO
-------------	---	---

IDENTIFICACIÓN	FOTOGRAFÍAS
CÓDIGO:	
DENOMINACIÓN: EL TIRAO	
OTRA DENOMINACIÓN:	
MUNICIPIO: BURRIANA	
COMARCA: LA PLANA BAIXA	
PROVINCIA: CASTELLÓN	
LOCALIZACIÓN: CARRETERA DE BORRIANA- VILA-REAL, KM. 1'7.	
ÉPOCA: VI-III MIL·LENNI AC, II AC, II DC	
USO PRIMITIVO:	
USO ACTUAL:	
ESTILO:	
TIPOLOGÍA:	
ANOTACIÓN:	
ESTADO:	
CATEGORÍA:	
GRADO DE PROTECCIÓN:	

DESCRIPCIÓN

ES TRACTA D'UN JACIMENT EN FORMA DE PENTÀGON IRREGULAR QUE ES TROBA SITUAT AL COSTAT DELL CAMÍ VELL DE VILA-REAL. TÉ DIFERENTS OCUPACIONS. QUEDANT-HI EL RIU SEC MOLT PROP SEMBLA QUE L'INUNDÀ AL LLARG DELS TEMPS INCLÚS FORMANT PART D'ELL. ACTUALMENT S'HAN REOMPLIT ELS TERRENYS ESBORRANT QUALSEVOL INDICI.

INTERÉS VISUAL		2
HITOS	NO	
PUNTOS DE OBSERVACIÓN	ACCESO	
VALOR PAISAJÍSTICO		1

FICHA Nº 39	TIPO DE RECURSO ELEMENTOS CATALOGADOS Listado de yacimientos arqueológicos	CARÁCTER DE LA PROTECCIÓN PATRIMONIO CULTURAL VALENCIANO
-------------	---	---

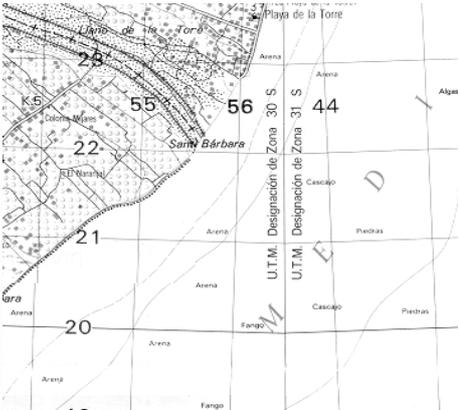
IDENTIFICACIÓN	FOTOGRAFÍAS
CÓDIGO:	sin datos
DENOMINACIÓN: ERMITA DE SAN BLAS	
OTRA DENOMINACIÓN:	
MUNICIPIO: BURRIANA	
COMARCA: LA PLANA BAIXA	
PROVINCIA: CASTELLÓN	
LOCALIZACIÓN:	
ÉPOCA:	
USO PRIMITIVO:	
USO ACTUAL:	
ESTILO:	
TIPOLOGÍA:	
ANOTACIÓN:	
ESTADO:	
CATEGORÍA:	
GRADO DE PROTECCIÓN:	

DESCRIPCIÓN

sin datos

INTERÉS VISUAL	
HITOS	
PUNTOS DE OBSERVACIÓN	
VALOR PAISAJÍSTICO	

FICHA Nº 40	TIPO DE RECURSO ELEMENTOS CATALOGADOS Listado de yacimientos arqueológicos	CARÁCTER DE LA PROTECCIÓN PATRIMONIO CULTURAL VALENCIANO
-------------	---	---

IDENTIFICACIÓN	FOTOGRAFÍAS
CÓDIGO:	
DENOMINACIÓN: FONDEADERO DE BURRIANA	
OTRA DENOMINACIÓN:	
MUNICIPIO: BURRIANA	
COMARCA: LA PLANA BAIXA	
PROVINCIA: CASTELLÓN	
LOCALIZACIÓN: DESDE EMBARCACIÓN, SALIENDO DE COSTA O DESDE CLUB NÁUTICO, UNOS 8 KMS. EN LÍNEA RECTA DESDE LA ACTUAL DESEMBOCADURA DEL RÍO MILLARS	
ÉPOCA:	
USO PRIMITIVO:	
USO ACTUAL:	
ESTILO:	
TIPOLOGÍA:	
ANOTACIÓN:	
ESTADO:	
CATEGORÍA:	
GRADO DE PROTECCIÓN:	

DESCRIPCIÓN

Fondeadero

INTERÉS VISUAL	1
HITOS	NO
PUNTOS DE OBSERVACIÓN	CERCANO
VALOR PAISAJÍSTICO	2

FICHA Nº 41	TIPO DE RECURSO ELEMENTOS CATALOGADOS Listado de yacimientos arqueológicos	CARÁCTER DE LA PROTECCIÓN PATRIMONIO CULTURAL VALENCIANO
-------------	---	---

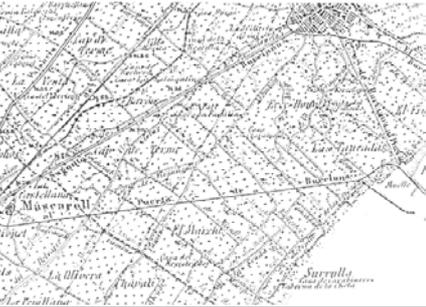
IDENTIFICACIÓN	FOTOGRAFÍAS
CÓDIGO:	SIN DATOS
DENOMINACIÓN: LA REGENTA	
OTRA DENOMINACIÓN:	
MUNICIPIO: BURRIANA	
COMARCA: LA PLANA BAIXA	
PROVINCIA: CASTELLÓN	
LOCALIZACIÓN:	
ÉPOCA:	
USO PRIMITIVO:	
USO ACTUAL:	
ESTILO:	
TIPOLOGÍA:	
ANOTACIÓN:	
ESTADO:	
CATEGORÍA:	
GRADO DE PROTECCIÓN:	

DESCRIPCIÓN

SIN DATOS

INTERÉS VISUAL	
HITOS	
PUNTOS DE OBSERVACIÓN	
VALOR PAISAJÍSTICO	

FICHA Nº 42	TIPO DE RECURSO ELEMENTOS CATALOGADOS Listado de yacimientos arqueológicos	CARÁCTER DE LA PROTECCIÓN PATRIMONIO CULTURAL VALENCIANO
-------------	--	--

IDENTIFICACIÓN	FOTOGRAFÍAS
CÓDIGO:	
DENOMINACIÓN: CAMÍ DE LLOMBAI	
OTRA DENOMINACIÓN:	
MUNICIPIO: BURRIANA	
COMARCA: LA PLANA BAIXA	
PROVINCIA: CASTELLÓN	
LOCALIZACIÓN: DES DE BORRIANA PEL CAMÍ DE LLOMBAI FINS A L'ENCREUAMENT AMB EL CAMÍ VIRRANGUES.	
ÉPOCA:	
USO PRIMITIVO:	
USO ACTUAL:	
ESTILO:	
TIPOLOGÍA:	
ANOTACIÓN:	
ESTADO:	
CATEGORÍA:	
GRADO DE PROTECCIÓN:	

DESCRIPCIÓN

ES TRACTA D'UNES TROBALLE EN SUPERFÍCIE EN UN GRAN ÀREA DELIMITADA ALS PLÀNOLS. EL NUCLI CENTRAL ES PODRIA SITUAR AL QUE S'ANOMENA LA VELA DE LLOMBAI.

INTERÉS VISUAL		1
HITOS	NO	
PUNTOS DE OBSERVACIÓN	ACEESOS	
VALOR PAISAJÍSTICO		2

FICHA Nº 43	TIPO DE RECURSO ELEMENTOS CATALOGADOS Listado de yacimientos arqueológicos	CARÁCTER DE LA PROTECCIÓN PATRIMONIO CULTURAL VALENCIANO
-------------	---	---

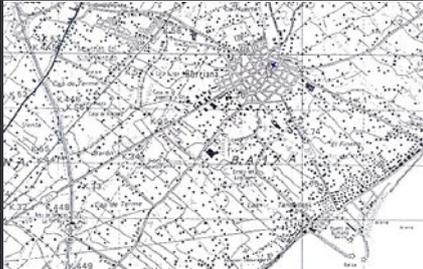
IDENTIFICACIÓN	FOTOGRAFÍAS
CÓDIGO:	
DENOMINACIÓN: LA REGENTA II	
OTRA DENOMINACIÓN:	
MUNICIPIO: BURRIANA	
COMARCA: LA PLANA BAIXA	
PROVINCIA: CASTELLÓN	
LOCALIZACIÓN:	
ÉPOCA:	
USO PRIMITIVO:	
USO ACTUAL:	
ESTILO:	
TIPOLOGÍA:	
ANOTACIÓN:	
ESTADO:	
CATEGORÍA:	
GRADO DE PROTECCIÓN:	

DESCRIPCIÓN

"HINTERLAND" DEL JACIMENT DE LA REGENTA DEDICAT AL CONREU. APAREIXEN RESTES CERÀMIQUES DISPERSES (CRONOLOGIA IBERROMANA, MEDIEVAL I MODERNA) AMB ALGUN ABOCAMENT OCASIONAL DE RESTES CONSTRUCTIVES.

INTERÉS VISUAL		0
HITOS	NO	
PUNTOS DE OBSERVACIÓN	NO	
VALOR PAISAJÍSTICO		0

FICHA Nº 44	TIPO DE RECURSO ELEMENTOS CATALOGADOS Listado de yacimientos arqueológicos	CARÁCTER DE LA PROTECCIÓN PATRIMONIO CULTURAL VALENCIANO
-------------	---	---

IDENTIFICACIÓN	FOTOGRAFÍAS
CÓDIGO:	 <p style="text-align: right;">AJUNTAMENT 91. Planta.</p>
DENOMINACIÓN: PLAÇA MAJOR- PLAÇA ESPANYA	
OTRA DENOMINACIÓN:	
MUNICIPIO: BURRIANA	
COMARCA: LA PLANA BAIXA	
PROVINCIA: CASTELLÓN	
LOCALIZACIÓN:	
ÉPOCA:	
USO PRIMITIVO:	
USO ACTUAL:	
ESTILO:	
TIPOLOGÍA:	
ANOTACIÓN:	
ESTADO:	
CATEGORÍA:	
GRADO DE PROTECCIÓN:	

DESCRIPCIÓN

EXCAVACIÓ ARQUEOLÒGICA DE CARÀCTER URBÀ DESENVOLUPADA AL NUCLI MEDIEVAL DE BORRIANA, A L'ANY 1991.

INTERÉS VISUAL		2
HITOS	NO	
PUNTOS DE OBSERVACIÓN	IN SITU	
VALOR PAISAJÍSTICO		1

FICHA Nº 45	TIPO DE RECURSO ELEMENTOS CATALOGADOS Listado de yacimientos arqueológicos	CARÁCTER DE LA PROTECCIÓN PATRIMONIO CULTURAL VALENCIANO
-------------	---	---

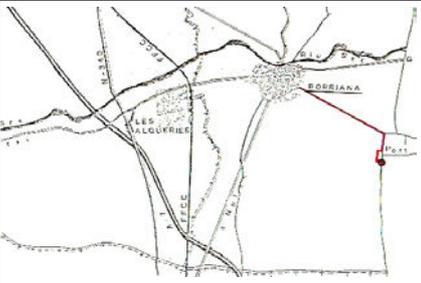
IDENTIFICACIÓN	FOTOGRAFÍAS
CÓDIGO:	SIN DATOS
DENOMINACIÓN: RACÓ DE SANT ROC	
OTRA DENOMINACIÓN:	
MUNICIPIO: BURRIANA	
COMARCA: LA PLANA BAIXA	
PROVINCIA: CASTELLÓN	
LOCALIZACIÓN:	
ÉPOCA:	
USO PRIMITIVO:	
USO ACTUAL:	
ESTILO:	
TIPOLOGÍA:	
ANOTACIÓN:	
ESTADO:	
CATEGORÍA:	
GRADO DE PROTECCIÓN:	

DESCRIPCIÓN

SIN DATOS

INTERÉS VISUAL	
HITOS	
PUNTOS DE OBSERVACIÓN	
VALOR PAISAJÍSTICO	

FICHA Nº 46	TIPO DE RECURSO ELEMENTOS CATALOGADOS Listado de yacimientos arqueológicos	CARÁCTER DE LA PROTECCIÓN PATRIMONIO CULTURAL VALENCIANO
-------------	---	---

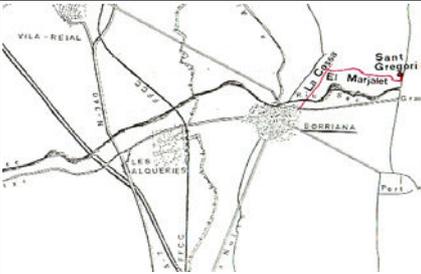
IDENTIFICACIÓN	FOTOGRAFÍAS
CÓDIGO:	
DENOMINACIÓN: TORRE ONDA	
OTRA DENOMINACIÓN:	
MUNICIPIO: BURRIANA	
COMARCA: LA PLANA BAIXA	
PROVINCIA: CASTELLÓN	
LOCALIZACIÓN: DES DE BORRIANA PER EL CAMÍ DEL PORT. DES D'ACÍ PER L'AVINGUDA DE LA MEDITERRÀNIA FINS AL CAMÍ DE L'ECCE-HOMO, LLAVORS TOMBEM PER AQUEST CAMÍ I A UNS 150 METRES PRENEM EL CAMÍ DE LA SERRATELLA A MÀ DRETA DEL QUAL ES TROBA EL JACIMENT.	
ÈPOCA:	
USO PRIMITIVO:	
USO ACTUAL:	
ESTILO:	
TIPOLOGÍA:	
ANOTACIÓN:	
ESTADO:	
CATEGORIA:	
GRADO DE PROTECCIÓN:	

DESCRIPCIÓN

POBLAT IBÈRIC SITUAT ACTUALMENT A LA VORA DE LA MAR. ES TRACTA D'UN ASSENTAMENT COMERCIAL ON PROBABLEMENT S'HI INCLÒIA UN DESEMBACADERO I UNES DRASSANES VORA D'UN RECINTE MURAT QUE AGRUPAVA CASES I CARRERS. EN L'ACTUALITAT ÈS UNA ZONA URBANITZABLE, MOSTRA DEL QUAL COSA ÈS LA SEUA INCLUSIÓ EN EL PGOU I TAMBÈ LA PROLIFERACIÓ DE XALETS SOBRE EL JACIMENT.

INTERÉS VISUAL		2
HITOS	NO	
PUNTOS DE OBSERVACIÓN	CERCANO	ACCESOS
VALOR PAISAJÍSTICO		2

FICHA Nº 47	TIPO DE RECURSO ELEMENTOS CATALOGADOS Listado de yacimientos arqueológicos	CARÁCTER DE LA PROTECCIÓN PATRIMONIO CULTURAL VALENCIANO
-------------	---	---

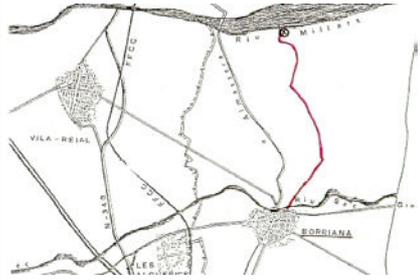
IDENTIFICACIÓN	FOTOGRAFÍAS
CÓDIGO:	
DENOMINACIÓN: VIL·LA ROMANA DE SANT GREGORI	
OTRA DENOMINACIÓN:	
MUNICIPIO: BURRIANA	
COMARCA: LA PLANA BAIXA	
PROVINCIA: CASTELLÓN	
LOCALIZACIÓN: EIXIM DE BORRIANA PEL CAMÍ DE LA COSSA FINS AL CAMÍ DEL MARJALET EL QUAL AGAFAREM A MÀ DRETA FINS ARRIBAR A VORA MAR. ALESHORES GIREM A MÀ ESQUERRA FINS UNS 150 M. ON SOTA UNES ALQUERIES TROBEM EL JACIMENT, QUE S'ESTÉN MÉS ENLLÀ.	
ÈPOCA:	
USO PRIMITIVO:	
USO ACTUAL:	
ESTILO:	
TIPOLOGÍA:	
ANOTACIÓN:	
ESTADO:	
CATEGORIA:	
GRADO DE PROTECCIÓN:	

DESCRIPCIÓN

VIL·LA ROMANA SITUADA EN L'ACTUALITAT MOLT PROP DE LA VORA DE LA MAR. ES DESCONEXA EXACTAMENT LA SEUA VÀLUA. SITUADA SOTA ALQUERIES I ZONA PLANTADA DE TARONGERS.

INTERÉS VISUAL		2
HITOS	NO	
PUNTOS DE OBSERVACIÓN	ACCESOS	
VALOR PAISAJÍSTICO		1

FICHA Nº 48	TIPO DE RECURSO ELEMENTOS CATALOGADOS Listado de yacimientos arqueológicos	CARÁCTER DE LA PROTECCIÓN PATRIMONIO CULTURAL VALENCIANO
-------------	---	---

IDENTIFICACIÓN	FOTOGRAFÍAS
CÓDIGO:	
DENOMINACIÓN: VINARRAGELL	
OTRA DENOMINACIÓN:	
MUNICIPIO: BURRIANA	
COMARCA: LA PLANA BAIXA	
PROVINCIA: CASTELLÓN	
LOCALIZACIÓN: DES DE BORRIANA PEL CAMÍ DE SANTA PAU FINS QUASI LA VORA DEL RIU MILLARS.	
ÉPOCA:	
USO PRIMITIVO:	
USO ACTUAL:	
ESTILO:	
TIPOLOGÍA:	
ANOTACIÓN:	
ESTADO:	
CATEGORÍA:	
GRADO DE PROTECCIÓN:	

DESCRIPCIÓN

TELL IRREGULAR(80-90) QUE S'ELEVA SOBRE LA PLANA I EL CAMÍ ADJACENT, CAMÍ CONSIDERAT COM A VIA PRE-ROMANA QUE TRAVESSAVA LA PLANA DE NORD A SUD. EL POBLAT ESTÀ SITUAT A UNS 80 METRES DEL RIU MILLARS, LIMITAT ALS SEUS VESSANTS PER DIVERSISTAT D'ELEMENTS (CEMENTIRI, POU, ALQUERIA, EL CAMÍ, DIVERSES PARETS...) QUE EL SEPAREN DE LA ZONA CONREADA. JACIMENT IMPORTANT JA QUE HA SERVIT PER ESTABLIR DEFINITIVAMENT QUE LA INFLUÈNCIA COMERCIAL FENÍCIA I PÚNICA ANÀ MÉS ALLÀ DE LES COSTES MERIDIONALS DE LA PENÍNSULA IBÈRICA.

INTERÉS VISUAL		2
HITOS	NO	
PUNTOS DE OBSERVACIÓN	ACCESOS	
VALOR PAISAJÍSTICO		2